

L'arribada del Marquès d'Estella a Madrid

S'encarreguen dels Ministeris els funcionaris més antics

Constitució del Govern provisional

Parla el governador

Aquest migdia el general Llussada ha rebut els periodistes dient-los que havien visitat moltes persones per expressar llur adhesió.

Afegí que l'havien visitat també el president de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch, el president de la Diputació senyor Vallès i Puig i l'alcalde senyor marquès d'Alba.

Llegí després el general Llussada un ofici triat pel general Primo de Rivera a tots els governadors i comandants generals notificant-los que el rei li havia ordenat formar govern, a la qual cosa no podia negar-se. Afegí que proposarà al rei l'execució del programa contingut en el seu manifest.

Diu que es considera representant del poble treballador amant de l'ordre i dels instituts armats.

Acabà saludant-los i donant un cop de «Viva España!».

A continuació digué el governador que havia rebut un telegrama de l'interventor central anunciant que el general Primo de Rivera havia arribat a Madrid, anant a esperar-lo en nom del rei l'infant Ferran i els caps oficials de la guarnició així com un públic molt nombros. Un telegrama posterior deia que la rebuda tribu-ada al general Primo de Rivera havia estat entusiasta.

Ha llegit després un document anònim que havia rebut d'uns quants separatistes. El document esmenta el malgovern d'Espanya que és causa que abaguessin tornat separatistes, i acaba dient, si vingués un moviment de regeneració, contents criarien «Visca Catalunya lliure de cadres» i «Visca Espanya amb veritat».

Sobre aquest document digué el general Llussada que no li anava malament.

Finalment digué el governador que com que entrem en un règim de incertesa calia dir les coses pel seu nom. Per això—dij—cal saber que tot aquell que es diu nacionalista és separatista si no es refereix a Espanya. Per nosaltres els nacionalistes són espanyolistes i aquells que no són espanyolistes que no diguin clar, com ho diem nosaltres.

Parla el general Barrera

El capità general ha rebut a la tarda els periodistes, als quals ha dit que havia rebut la guarnició de la ciutat.

Afegí que ajuden el general Primo de Rivera que ha donat el primer crit de regeneració, confiant que acabarà la política funesta seguida fins ara i se'n seguirà una de profitosa que portarà Espanya a ésser una gran nació. Digué que esperaven trobar una cinquantena d'homes, seguin d'on siguin, que estiguessin disposats a emprendre l'obra de sanejament de l'administració espanyola i un cop encarrilades les coses esperen deixar el pas al règim civil, confiant que sabran mantenir-se en un règim de decència i de justícia, perquè d'altra manera s'exposarien a caure com els actuals governants amb el perill que la repetició fos pitjor que ara.

Acabà oferint-se als periodistes per a donar-los tota mena de facilitats, puix quan fou sots-secretari del ministeri de la Guerra estava molt a l'enter d'ells.

El senyor Torras

Aquest migdia ha conferenciat amb

el general Barrera l'ex-diputat albi i candidat dues vegades derrotat a Granollers, En Francesc Torras.

L'Alba a Biarritz?

París, 15.—Telegrafen de Biarritz als periodistes d'aquesta capital que ha arribat a la dita població l'ex-ministre d'Estat espanyol senyor Alba.

El marquès de Villabragima ha sortit cap a Espanya.—Havas.

Les entitats econòmiques

A acomiadar ahir el capità general de Catalunya acudiren a l'estació de França el ple del Consell Suprem del Foment del Treball Nacional, la Junta del Sindicat General de la Indústria de Curtits, Associació Nacional de Fabricants de Pastes de Sopa, Unió Sindical de les Indústries del Llibre, Cambra Industrial, Cambra Sindical de Fustes, Associació de Fabricants de Joguines, Col·legi de l'Art Major de la Seda, i altres.

Al matí d'ahir divendres, convocat el ple amb caràcter urgent, sota la presidència de don Joan Puig Marcó, s'acordà amb unànime entusiasme fer una visita corporativa al general Primo de Rivera, passant immediatament a Capitanía, on el senyor Puig Marcó oferí al lleial ajut de la Cambra, exposant-li l'acord, pres per la Corporació, que, plenament conscient de les responsabilitats particulars i col·lectives que contenen, el reunit anaven a expressar al general llur completa adhesió al programa contingut en el manifest.

El marquès d'Estella agrai aquell acte d'adhesió manifestant que el que l'impulsava més a portar a efecte el moviment era el pensar que s'agruparien entorn dels dits ideals tots els elements de Barcelona que representen el treball i quants contribuïen amb llur esforç a donar aquesta admirable intensitat a totes les manifestacions de la vida col·lectiva de Barcelona; anunciant, enmig de la major satisfacció de tots els presents, que en aquell precís moment havia estat cridat pel Rei per a formar Govern.

Més tard el president de la Cambra senyor comte de Caball, visità també el general per associar-se a les manifestacions de la Cambra.

Els caps sindicalistes

Diu «Solidaridad Obrera»:

«Algunos colegas de la tarde dieron ayer la noticia de que nuestros compañeros Pestaña, Peiró y Bono se habían ausentado de Barcelona, lo que no es cierto.

El compañero Peiró habita en Mataró y no está, por tanto, en Barcelona. Pestaña realiza sus trabajos habituales en «Solidaridad Obrera», y en cuanto a Bono no hemos podido verle, pero se nos afirma que no ha alterado en nada sus normas de vida.»

Les darreres paraules de la concentració liberal

Heu's aquí el text del document que lliurà el senyor García Prieto als periodistes, en sortir de Palau:

«He dado cuenta al rey de cuantas noticias tenía el Gobierno desde la tarde del martes último, en relación con los sucesos de Barcelona i Zaragoza, y de las contestaciones dadas por las autoridades del resto de España que conocía el ministro de la Guerra, proponiendo al rey, en

cumplimiento del unánime acuerdo adoptado en el Consejo de ministros de ayer, firmara los decretos de relevo de los capitanes generales de Barcelona y Zaragoza, y la separación de sus cargos de los demás significados en el movimiento, así como la convocatoria de las Cortes para el martes próximo, a fin de que ellas examinen los cargos dirigidos contra el Gobierno y depuren las responsabilidades de los que hemos gobernado y de los que no han dejado gobernar, estableciendo claramente el resultado de la actuación de cada cual, habiéndose servido manifestar S. M. que tanto por la falta de elementos de juicio suficiente, como por la índole de las medidas propuestas, tenía que reflexionar, y en vista de ello me apremió a devolverle los poderes que me había confiado, presentándole la dimisión de todo el Gobierno.»

L'Ajuntament

de Granollers

La notícia que apareix inserida en el diari «La Publicitat» corresponent al número del 14 de l'actual i en la qual s'afirma haver sentit dir a la Capitanía general que l'Ajuntament de Granollers havia quedat sota el control militar, està mancada de fonament, car ni la dita corporació municipal ni en cap altre s'exerceix la referida intervenció.

ARRIBADA DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Madrid, 15, 2 tarda.

A dos quarts de deu del matí ha arribat a Madrid, amb l'express de Barcelona, el nou cap del Govern, capità general de Catalunya, general Primo de Rivera.

Des de molt abans de l'hora d'arribada del tren es trobaven els andens de l'estació completament abarrotats de públic, compost en sa immensa majoria per militars.

A les nou començaren a arribar les personalitats més significades del moviment: el capità general Muñoz Cobos i els generals del Directori, Cavalcanti, Daban, Saro i Berenguer (don Frederic).

Eren també a l'estació, S. A. l'infant don Ferran, i el governador militar de Madrid, duc de Tetuan; el director general de la guardia civil, general Zubia; el director general de carabiners, general Olaguer-Feliu, i el governador civil interí de Madrid, senyor Díaz Imaz.

Entre els nombrosos generals que han acudit a rebre el capità general de Catalunya hi havia l'ex-alt comissari d'Espanya al Marroc, general Burguete; el president del Tribunal Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera; els ex-comandants generals de Melilla, generals Martínez Anido i Ardanaz; l'ex-director de policia de Barcelona, general Arlegui; i els senyors Correa, Urquijo, Espinosa, Serra, Acha, Bustamante, Contreras, Calsduero, Vallespino, Naranjo, Bovilla, Martínez Salazar, Feijóo i altres.

També hi havia a l'estació l'ex-director de Belles Arts, senyor García Leániz, parent del general Primo de Rivera; el P. Revilla, el coronel Riquelme i tots els caps i oficials de la guarnició, lliures de servei.

En entrar el tren en agulles, ha sonat una sorollosa ovació, en la qual han pres part tots els generals, caps i oficials, i s'han donat entusiastes visques, que eren contestats

unànimement, al redemptor de la pàtria, a l'exèrcit, al rei i a Espanya.

En baixar del cotxe, i després d'haver saludat generalment, el capità general de Catalunya s'ha acostat a S. A. l'infant don Ferran, qui l'ha abraçat efusivament i han conversat alguns moments.

Seguidament ha abraçat el general Primo de Rivera al general Muñoz Cobos, capità general de Madrid, i els generals del Directori.

També ha saludat tots els altres generals i caps que el voltaven.

Durant aquestes salutacions s'han reproduït constantment els visques a la pàtria, al rei i a Primo de Rivera.

El general Primo de Rivera, acompanyat del capità general de Madrid del general Cavalcanti, s'ha dirigit en automòbil a la Capitanía general.

En un altre auto han anat també a la Capitanía els generals Daban, Saro i Berenguer, el governador militar, el ministre interí de Governació, senyor Millán de Priego, i el governador civil interí.

Contestat a preguntes dels periodistes el general Primo de Rivera ha dit que de moment es dirigeix a la Capitanía general, per a canviar impressions amb el Directori, que després anirà al Palau, i que a la una de la tarda rebria a Capitanía els periodistes.

En arrencar l'auto fou novament saludat el capità general de Catalunya amb una gran ovació, que durà llarga estona.

En arribar el general Primo de Rivera a la Capitanía, s'ha reunit amb el Directori militar i el duc de Tetuan.

Durant la conferència han estat cridats diverses vegades els ajudants dels generals per a donar-los ordres, entre elles la de que s'havia invitat als generals Aizpuru i Bermúdez de Castro que s'esperessin al ministeri de la Guerra el general Primo de Rivera.

EL GOVERNADOR DE MADRID

A les onze ha sortit de la Capitanía el general Primo de Rivera, i dirigit-se al governador civil interí de Madrid, senyor Díaz Imaz, li ha dit:

—Queda vostè encarregat, interinament, del Govern civil de Madrid. Es va a donar ordres que s'incautin dels governs civils els governadors militars; no obstant, jo espero que vostè seguirà al seu lloc ajudant-nos.

PLAN — EL DIRECTORI — EL CAPITÀ GENERAL DE MADRID

Un periodista ha preguntat al general Primo de Rivera:

—Pot donar-nos el plan que tingui per avui?

—De moment — ha contestat el general — marxo al ministeri de la Guerra, i després, immediatament, al Palau.

A les quatre em reuniré novament amb el Directori al ministeri de la Guerra.

Els generals Saro i Berenguer han confirmat que la reunió seria a les quatre de la tarda.

Un periodista ha preguntat:

—Porta ja el capità general la llista del nou ministeri?

—No — han contestat.

A les onze vint ha arribat al Palau el capità general de Madrid, senyor Muñoz Cobos, qui ha anunciat als periodistes que el general Primo de Rivera arribaria al regí alcaicer a les dotze.

—Ve vostè a cercar el sant i senyat?

—Li ha preguntat un periodista.

—Vinc a rebre ordres del Rei com

tots els dies. Generalment vinc a les onze, però avui m'hi retrassat un xic.

—Ens pot dir quelcom de la reunió de la Capitanía?

—Jo rebo ordres de Primo de Rivera; com és el que mana.

—Hi ha ja la llista del ministeri?

—No ho sé. El general Primo de Rivera els dirà el que hi ha.

EL MARQUÈS D'ESTELLA

AL PALAU

A les onze en punt ha arribat al Palau el general Primo de Rivera, al qual acompanyaven el director d'ordre públic don Cries Blanco, el governador militar de Madrid duc de Tetuan i l'ajudant de camp.

El capità general anava en el cotxe de la Presidència.

En veure's voltat dels periodistes ha exclamat el general Primo de Rivera:

—Perdonin-me que no m'aturi ni un moment, perquè m'espera S. M.

—Porta la llista?

—No.

—Ens la donarà en sortir?

—En sortir parlaré, però no aquí, sino a la Capitanía.

A les dotze i cinc minuts ha sortit del Palau el general Muñoz Cobos.

—Jo no sé res — ha dit als periodistes —; ara acaba d'arribar el general Primo de Rivera. I jo lo de sempre: a signar i despatxar, què ja he deixat tota toreja.

ARRIBADA D'EN ROMANONES

Madrid, 15, 4/15 tarda

Amb l'express de França ha arribat aquest matí el comte de Romanones, essent rebut per molts amics polítics i particulars.

Al seu domicili han acudit molts periodistes, preguntat al president del senat la seva opinió sobre els esdeveniments d'actualitat.

El comte de Romanones ha eludit tota resposta, dient que abans d'expressar la seva opinió li calia assabentar-se de l'ocorregut.

ACABAMENT DE LA VAGA DE BILBAO

El ministre inter de Governació, senyor Millán de Priego, ha rebut els periodistes, dient-los que havia acabat la vaga general de Bilbao, representant-se els treballs amb tranquil·litat.

EL SUPREM DE GUERRA

Aquest matí ha reprès les seves sessions el Consell Suprem de Guerra i Marina, sota la presidència del general Aguilera.

Hi han assistit tots els consellers. En la reunió s'han despatxat afers de tràmit.

EL SENYOR ALBA

Sant Sebastià. — Tots els comentaris versen sobre el viatge ignorat a França del senyor Alba.

Anit passada es creia que era aquí i avui, a última hora, s'ha sabut que havia marxat a Biarritz amb la seva família.

Aquesta ha tornat a la nit, però sembla que està disposada a ornar-se a la platja francesa.

Als periodistes els ha rebut en el ministeri de fomenta el cap del Gabinet diplomàtic, senyor Aguirre, el qual els ha dit que el ministre d'Estat havia marxat a Biarritz, amb el pensament de tornar avui, per a continuar el viatge a un poble de la província de Santander, on es troba malalta, la seva mare.

La població continua fent la seva vida normal.

(De la nostra edició d'aquest matí.)

Al·locució als Sometents

La Comissió Organitzadora dels Sometents armats de Catalunya, en sessió extraordinària, celebrada en el dia d'avui, ha acordat dirigir als Sometents la següent al·locució:

«La Comissió Organitzadora dels Sometents armats de Catalunya, no ha de romandre indiferent davant del canvi suprem que en l'organització, en l'eficàcia i en la virtut del Poder Públic significa i representa l'acte realitzat ahir per la primera autoritat dels Sometents, l'Esm. Sr. Capità general, marqués d'Estella, secundada per les forces de l'Exèrcit.

Es el nostre deure il·lustrar tots els Sometents, la representació dels quals ostentem, sobre un fet tan transcendental per a la vida i prosperitat de la Pàtria i de gual·lors al compliment del deure, en aquestes hores crítiques i emocionants, segons els principis que informen la nostra veneranda institució.

No es tracta d'un cop d'Estat a l'antiga usança que tantes vegades pertorbà la vida política i social d'Espanya en la passada centúria; no es tracta de servir ambicions personals de grup, o de partit, als quals mai podrien sumar-se els Sometents; es tracta de quelcom més positiu i més transcendental per a la Pàtria; de quelcom més sòlid, més eficaç i sobretot més just i més sant; es tracta de la restauració del Poder Públic a Espanya, que és l'imperi de la Llei i de la Justícia.

Es això i no altra cosa el que significa i representa l'acte realitzat per la nostra primera autoritat, i per ésser així la consciència pública l'aplaudeix i el poble s'associa i s'adhereix a aquest moviment eneficador regenerador dels costums públics a Espanya.

Els sometents, el lema dels quals és el «Pau, pau i sempre pau», se sumen també a tan sa moviment, que la pau no solament es pertorba per la violència material, sinó per la corrupció i per la injustícia.

Mantenim-nos tots units al nostre capítol general, que és la nostra autoritat superior, complint així el nostre primordial deure, que és la raó fonamental de la nostra existència, o sigui el restabliment i l'afiançament de la pau moral i material de la qual tan necessitat està el país.

Barcelona, 14 de setembre de 1923.
Plàcid Pereyra, Alfons Sala, baró de Güell, comte de Lavern, Francesc Xavier de Franch, Josep Balcells, Leoncí Soler i March, marqués de Camps, Francesc Xammar.

El Casino Militar

Anit passada hi hagué lluminàries. Una banda militar va donar un concert, escoltat per un grup nombros.

També a la Rambla la Societat Colom·bòfila exhibí banderes i domasos.

Comentaris de la premsa francesa

París, 14. — Tota la premsa parisenca dedica gran espai als telegrams de l'Agència Havas donant compte dels esdeveniments de Barcelona.

Els comentaris dels diaris contenen nombroses proves d'amistat a Espanya i fan observar que França no té cap interès en què persisteixi l'anormalitat, desitjant, al contrari, al país veí que surti, com més aviat millor, de l'actual estat de confusió per a trobar un règim estable.

Els diaris fan notar el fet que el moviment que ha esclatat a Barcelona no va contra el Rei, i que els directores del moviment confien en el Rei per a resoldre l'actual crisi política. — Havas.

El Consell Superior del Foment del Treball

Convocat d'urgència i amb caràcter extraordinari, pel President, el Consell Superior del Foment del Treball, davant la importància que revestien els fets que poguessin ocórrer en les circumstàncies actuals, reunits ahir tarda, a dos quarts de set amb excepcional concurrència de sots.

El senyor Sert donà compte al Consell de la visita que, a primera hora del matí, havia efectuat al Capità general, amb l'objecte d'adherir-se al Manifest que havia dirigit al país, i que desenvolupa un complet pla de govern.

Després d'estudiar detingudament el dit document, entenhent que el programa publicat coincidia, en síntesi, al seu judici, amb el sentir general dels

productors, per la qual cosa havia entès que constituïa un deure apolar als iniciadors d'aquest moviment i oferir-li la seva col·laboració decidida, en aquests moments crítics, al·ludint als principals problemes econòmics pendents; a la situació de les finances als enormes tributs que pesen sobre els industrials i comerciants; a la depreciació de la moneda; als convenis comercials, etc., sobre els quals problemes tant ha lluitat la Corporació, durant els últims anys, publicant nombrosos fullets i realitzant multitud de gestions ja aïlladament ja en unió d'altres corporacions de Catalunya i de la resta d'Espanya, no trobant, en general, llevat d'honroses excepcions, aquell calor i entusiasme que tenen dret a trobar els elements productors en els governs, per a l'empar i desenvolupament de la riquesa espanyola; del dubtós i funest secret diplomàtic en les negociacions per a concertar tractats de comerç, secret solament als nostres productors però no per als estrangers, assabentant-se les corporacions espanyoles de l'abast de les concessions que es feien per les informacions de París, Londres, etc., no havent-se complert la llei d'autoritzacions aranzel·laries, que deixa al caprici d'un ministre l'economia espanyola) faltant-se al dispost en la Constitució, que disposa que el Parlament, amb el Rei, són els únics que poden concertar els Tractats de Comerç, portant-se a l'estudi de les Comissions Aranzel·laries i Comissió Protectora de la Producció després d'haver estat ja compromesa la signatura d'Espanya i quan no poden tenir cap eficàcia per a la defensa del treball.

També alludí al repetit canvi d'Alts Comissaris al Marroc, comandants generals de Ceuta i Melilla, variacions de plans i sistemes, no valent-se mai una orientació fixa i concreta per a resoldre d'una vegada aquest greu problema, com si la vida dels soldats i el diner del país, no mereixessin altres consideracions que les de la política, que tant en dissort ha vingut imperant durant aquests últims temps.

Així s'ha arribat a un deute que, de 9.000 milions ha passat a 15 mil, amb un dèficit, actualment en la nostra Hisenda de més de 900 milions de pessetes; amb una pèrdua del signe monetari de 42,87 per cent amb relació al dòlar i de 33,42 per cent amb la lliura esterlina; amb una diferència en 1922, de més de 1.500 milions de pessetes, entre el comerç d'importació i d'exportació, amb una invasió de productes estrangers que no han volgut contenir els governs; per no atendre les veus d'angoixa de les Corporacions industrials d'Espanya, arrabassant als obrers el treball que tenien el deure de defensar i que generosament atorgaven als dits països estrangers.

Terminà el president sotmetent la seva personal actuació, a la consideració dels senyors consellers, preguntant que, donada la gravetat de les circumstàncies, expressessin lliurement llur opinió sobre aquests assumptes.

El Consell aprovà, per unanimitat i per aclamació l'actuació del senyor president.

Seguidament feren ús de la paraula els senyors Ras, Puig Marçó, Bernades, Muntades, vescomte Cussó i Tey, acordant-se que, sense perjudici de realitzar gestions sobre les entitats de Catalunya, encaminades a que s'adhereixin al manifest del Capítol general, vistar immediatament al marqués d'Estella per a significar-li que els productors catalans es troben al seu costat en la campanya de regeneració política que acaba d'empendre en pro de l'engrandiment de les riqueses espanyoles.

En compliment de l'anterior acord es traslladà seguidament a la Capitania general una nombrosa representació del Consell Superior que fou rebuda immediatament pel general Primo de Rivera.

El senyor Sert donà compte a l'autoritat militar de l'acord del Consell essent contestat pel marqués d'Estella en termes d'afectuos reconeixement per les paraules de confiança i ajut que havia pronunciat el president del Foment del Treball essent acollides amb aplaudiments les últimes paraules del capítol general de Catalunya.

Reunió a la Cambra de Comerç

La Cambra Oficial de Comerç i Navegació es va reunir ahir a la tarda en sessió extraordinària i va acordar visitar corporativament al capítol general de Catalunya, ço que va fer immediatament després d'acordar per unanimitat les manifestacions que se li havien de fer.

Rebut els marqués d'Estella, els

nombrosos consellers, membres i vocals de la corporació que concorregueren a la capitania, el senyor Armenteras s'expressà en els termes següents:

«La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, com organisme oficial, emanació de l'Estat i dependent del Govern, deu estar sempre, i de fet es troba, no solament per la seva voluntat, sinó també per la seva naturalesa, al costat del poder constituït, sigui el que sigui.

«Mes, aquest caràcter de cap manera ni en cap moment és obstacle per a que, com representació genuïna de grans sectors de vitals interessos econòmics, exerceixi els drets de petició i de reclamació, i adhuc el de severa crítica, si això és convenient, dels actes de govern en la seva relació amb els esmentats interessos.

«I sempre ha exercit aquests drets, per si sola o junt amb les altres Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, i també de vegades amb altres entitats afins, sincerament, noblement, amb la dignitat que correspon a corporacions de la seva naturalesa, i continuà exercint-los mentre subsisteixi, perquè constitueix aquest exercici un dels més sagrats i elementals deures corporatius i de ciutadania.

«En compliment d'aquest deure ha hagut d'adreçar moltes vegades, amb veritadera amargor, censures als governs, no solament sobre llur política econòmica i financera, sinó també sobre llur actuació pel que afecta a l'ordre públic, a la pau social, a la seguretat de les persones i dels béns, bases indispensables per al desenvolupament normal de la vida econòmica, sense ésser escoltats ni atesos els seus consells i els seus requeriments per a assolir un canvi en els procediments, ni les seves lleials advertències sobre els riscos de persistir en conducta i en errors de tanta gravetat i transcendència.

«Són molt recents els seus judicis sobre l'absència d'autoritat, sobre la política seguida al Marroc, sobre el desconcert de l'Administració pública, sobre les imperdonables prodigalitats, sobre les injustícies tributàries i sobre la política econòmica exterior, així com les darreres nobles i generals excitacions a la rectificació i esmena; i són recents també i molt notòries les proves d'insensibilitat o d'abulia davant la gravetat dels mals posats de relleu i dels perills anunciats.

Venint de V. E. la iniciativa, i arrossegant per ella la principal responsabilitat, l'exèrcit acaba de realitzar un acte encaminat a posar a terme a un estat de coses que es considerava intolerable per les persones sensates, en el pla de les quals hatega sincer i noble patriotisme, i en el manifest adreçat per V. E. al país i a l'exèrcit es fa referència a gran part dels mals dels quals la corporació amb la presidència de la qual m'honro, s'ha lamentat constantment i per als quals ha demanat amb insistència heroica remeis i s'afirma el propòsit ferm i decidit d'extirpar-los. La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona acull aquest anunci de regeneració amb el més gran entusiasme i ben convençuda que solament disposant d'una força efectiva al servei d'una voluntat enèrgica, és possible d'aconseguir aquell ansiat èxit i obre un crèdit d'optimisme al nou estat de coses, confiant, no en la solució immediata dels greus, complexos i ardua problemes plantejats i en el guarniment radical i rapidíssim dels nostres mals col·lectius, sinó en què, per fi, es posarà tota la bona voluntat, tota l'energia, tota l'abnegació i tot el tacte indispensable per tal que, en lloc d'agredir-se, es vagin poc a poc resolent i remeiant en profit dels grans interessos d'Espanya i de les diverses terres que la constitueixen.

Oberts els cors a l'esperança i confiant que aquesta vegada no es veurà defraudada, m'honto a transmetre-li l'adhesió de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, la presidència accidental de la qual m'està confiada, com m'honoraré a transmetre-la al nou Govern quan estigui constituït, i davant del qual exercirà amb la lleialtat i l'altessa de mires de sempre tots els seus drets, com complirà tots els seus deures.

El senyor Primo de Rivera, que estava enfeinatíssim, per haver de despatxar gran quantitat d'assumptes urgents abans de marxar cap a Madrid, va acollir amb la més gran complaença les manifestacions que acabava de fer-li en nom de la Cambra de Comerç i Navegació el seu president accidental i va posar de relleu la seva compenetració amb els elements i els interessos que l'esmen-

tada corporació representa, no solament per les relacions oficials amb aquesta per a buscar solucions a importants problemes d'indole social i econòmic, sinó pel constant tracte social amb les persones, i va afegir que l'afalagava molt el crèdit d'optimisme que se li obre i que farà el que pugui per a fer-se mereixedor del susdit crèdit i per a que resultin acomplides les esperances.

Uns cablegrams

El director del «Daily Express», de Londres, ha tramès el següent cablegrama al capítol general de Catalunya.

«Anglaterra voldria informació de vostè, relativa al seu moviment. Li agrairíem molt ens digui per què si la seva actitud es dirigeix contra la situació política interna o contra la direcció del Marroc o contra les dues. També la seva actitud envers el rei Alfons.

A aquest cablegrama el general Primo de Rivera ha contestat en els termes següents:

«Moviment nacional i militar Espanya, no té altre fi que moralitzar costums polítics i administració pública corrompudes, i d'absoluta fidelitat rei Alfons. El saludo, marqués d'Estella.

La Lliga de Defensa Industrial

En representació de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial i amb motiu de les actuals circumstàncies, ha visitat al marqués d'Estella el President de la dita entitat, En Joaquim Maria de Nadal.

El comte de Caralt

Ahir al vespre va fer la seva aparició a la Capitania general el senador albi senyor comte de Caralt.

Hom assegura que, igual que el senyor Sala, havia abandonat el seu cap polític senyor Alba.

La sortida cap a Madrid

En l'express va sortir cap a Madrid el general Primo de Rivera per tal de portar la direcció del canvi de política. Acudí a acomiadar-lo una gran gentada que omplia completament els passos de l'andana dels dos costats de l'express. Els sostres dels vagons del correu de València també eren ocupats. Endoc podia donar-se un pas i poden calcular-se en algunes mils persones les que anaven a acomiadar el capítol general.

Hi havia l'alcalde senyor marqués d'Alfons, el capítol general interí general Barrera, el governador civil general Lloreda, el general Soler i el senyor bisbe doctor Guillaumet. Entre la concurrència hi havia nombrosos militars i sometents.

Bona estona abans de marxar el tren s'iniciaren les ovacions que es renovaren sovint. De tant en tant el general Primo de Rivera treia el cap a la finestra del vago, pels dos costats i així les ovacions ara e en a l'un com a l'altre. Es pronunciaren nombrosos visques.

El general Primo de Rivera dirigí dues petites al·locucions al públic. En la part dreta de l'entrada a l'estació digué: «El poble de Barcelona i d'Espanya pot tenir la seguretat que perseguiré aquells que hagin fet traïció al país. (Gran ovació).

I en el costat esquerre digué: «Aquestes manifestacions no són ni poden ésser altra cosa que els sentiments unànims exposats per un nombros nucli del poble són també el nostre millor tònic i la nostra millor fe. Jo us juro que respondré... (Gran ovació que no deixà sentir les darreres paraules).

En donar el tren el senyal de sortida es renovaren les aclamacions i els aplaudiments entusiastes.

En arribar el general al Baixador del Passeig de Gràcia un altre grup el saludà amb aplaudiments.

Comiat d'En Primo de Rivera a les tropes

En marxar, el capítol general dictà a les tropes l'al·locució següent:

«Con la rapides que las circunstancias imponen, he de decir adiós, sea temporal o definitivo, a la guarnición de Barcelona y a todas las de la Región. Al grito de Viva España y Viva el Rey me despidiré, confiados, en el momento difícil, al mismo grito me despido de los leales y entusiastas generales, jefes, oficiales y soldados de la Cuarta Región. Ya sabéis lo que esos vivos son para nosotros y el deber que tengo de convertirlos pronto en realidad, para lo que no hay en España más que una sola voluntad a nosotros confiada: no la defraudemos, que acaso seamos la última esperanza de redención. Vuestro general — Miguel Primo de Rivera.

En Jaume de Borbó a París

L'Agència Havas ha rebut, signat pel secretari d'En Jaume de Borbó, el despatx següent: «París, 13, a les 22.36. — Don Jaume de Borbó ha arribat avui a París en aeroplà, per tal de seguir els esdeveniments d'Espanya.

La impressió a Londres

Londres, 14. — La majoria dels diaris editorials al moviment que ha tingut rís d'aquesta capital consagren llur el seu origen a Barcelona, exposant les seves causes.

Un gran nombre de persones veuen en aquest moviment grans afinitats amb el moviment feixista italià.

Tots es mostren d'acord en concedir que es tracta d'un assumpte purament espanyol. — Havas.

Londres, 14. — Parlant del moviment militar espanyol, diuen el següent els distints diaris que s'han ocupat de l'assumpte:

La «Westminster Gazette», no creu que en els moments actuals aquest moviment es vegi coronat per l'èxit. El «Daily Express» hi troba un símptoma de l'efervescència que preval a tot arreu.

El «Morning Post» creu que si el moviment aconsegueix tenir èxit s'empendrà al Marroc una política militar més vigorosa i potser sorprenx algunes protestes per la política desenrotllada per França en aquell país.

El «Daily Telegraph» formula l'esperança que el poble espanyol, vers el qual té la Gran Bretanya sentiments de viva amistat, no hagi de sofrir les conseqüències d'un conflicte de caràcter civil que vindria a augmentar les dificultats per les quals al present ha de travessar Espanya.

Es desitja — afegeix l'esmentat diari — que de la confusió actual en sorgeixi una política saludable, com el poble espanyol necessita de molt temps ençà i que tant ha vingut reclamant en và.

El «Times» diu que l'exèrcit espanyol interdirà potser o insistirà referent a determinats canvis, però que no hi ha cap raó per a posar en dubte la lleialtat d'una immensa majoria de totes les classes socials vers el Rei i els grans principis en què la Constitució s'inspira.

El «Manchester Guardian», òrgan liberal, creu que l'actual moviment tindrà èxit, però pregunta:

«En aquest cas, els rebels, es trobaran més a prop de la solució dels problemes que volen resoldre?

L'Exèrcit i el Govern — afegeix després l'esmentat diari — tenen igual part cada un en les responsabilitats que dimanen dels revessos soferts al Marroc.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

Conferències de Madrid

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

Bilbao.—Segons notícies rebudes en aquesta capital, procedents de Sant Sebastià, el general Martínez Anido ha parlat en el camí amb el Rei.

També es diu que el citat general ha manifestat a alguns dels seus amics que anava a Sant Sebastià.

L'ACTITUD DELS SOCIALISTES

Madrid, 14, 6'15 tarda. El partit socialista i la Unió General de Treballadors llançaran avui un manifest en el qual ratificaran el publicat ahir aconsellant calma i serenitat a la classe treballadora davant dels actuals esdeveniments.

OPINIO DE «EL DEBATE»

«El Debate» elogia francament el moviment militar, per la finalitat que persegueix, i proclama el general Primo de Rivera en el seu manifest.

Altament — diu — cal distingir dos períodes: un immediat, exclusivament militar, i un altre posterior, quan la situació es normalitzi.

El primer període ha d'ésser, al seu judici, quelcom més que un Directori, inspector militar amb caràcter provisional, encarregat de mantenir l'ordre públic i assegurar el funcionament normal dels ministeris i organismes oficials.

Hi ha d'haver en el primer període un Govern amb els seus titulars i davant de les respectives carteres i els seus Consells de ministres; un govern, ja es sobreenten, de tipus dictatorial, les característiques del qual són la inflexibilitat en l'aplicació de la llei, i la rapidesa en els procediments.

Per a nosaltres, aquest Govern té una missió molt clara a complir: ens atrevim a puntualitzar el programa.

Primerament ha de procedir a la resolució immediata de les Corts, fixant en suspens el precepte constitucional que obliga a la seva convocatòria en un termini de tres mesos, perquè és incontestable que no és així es podran exigir les responsabilitats polítiques.

En segon terme, ha de fer efectives totes les responsabilitats, en un termini peremptori, però tenint cura d'atorgar preferència a les d'ordre militar sobre les de caràcter polític. El tercer punt de programa ha d'ésser la campanya de sanejament moral, perseguint el joc, la pornografia, l'alcoholisme i altres plaques socials procedint a una seriosa repressió de totes les propagandes, sindicalistes, antimilitaristes o separatistes i resolvents de tota mena.

Per últim, incumbeix al Govern del primer període orientar i plantejar la política definida al Marroc, i si és possible, arribar a la prompta solució, digna i sensata que es desprèn del manifest.

DIRECTORI ASSUMEIX EL GOVERN

Madrid, 14, 6'30 nit
El general Muñoz Cobos ha estat aquesta tarda a la Presidència, amb l'objecte de veure el marqués d'Alboreas.

No trobant-lo, ha anat a casa seva, conferenciant-hi deu minuts.

Més tard s'ha reunit el directori, formant-se la proclamació de l'estat de guerra.

Després de la reunió han anunciat els diferents ministres, se n'encarregaran provisionalment els funcionaris més antics i més caracteritzats.

EL BAN PROCLAMANT L'ESTAT DE GUERRA

Aquesta tarda s'ha declarat l'estat de guerra a Madrid, proclamant-se amb les formalitats de costum, i publicant-se el següent ban:

Don Dàvid Muñoz-Cobos i Serrano, tinent general de l'Exèrcit i capità general de la primera regió. — Sabent: S. M. el Rei ha cridat a formar Govern el general don Manuel Primo de Rivera, i per a garantir l'ordre s'ha fet present la conveniència de declarar l'estat de guerra, fins que el nou Govern ordeni.

Per tant, queda declarat l'estat de guerra a tota la regió, observant-se les regles que són de rigor en aquests casos, i essent sotmesos a la prèvia censura de la meua autoritat, abans de circular, els primers exemplars de tot escrit imprès amb destinació a la publicitat en aquesta part i de la mateixa manera a la dels governadors o comandants militars, els que es publicuin a les altres places del territori del meu comandament, i en espera de que tots els ciutadans coadjuvaren a que l'ordre i la tranquil·litat siguin perfectes, evitant-me així el pesombre d'haver de reprimir amb mà dura. — Madrid, 14 de setembre de 1923. — Dàvid Muñoz Cobos.

A la "Porta del Sol" la lectura del ban ha estat acollida pel públic amb aplaudiments.

NOTA BURSATIL

La Borsa es presenta tranquil·la i en actitud expectant dels successos actualitat.

Segueixen oferts els cabals públics, alçant la partida d'interior 15 cèntims en tancar a 71.

En valors industrials i bancaris, el negoci quasi és nul.

La majoria de les monedes estrangeres milloren llurs canvis precedents, pujant els francs a 43'45, els suïssos a 134'50, les llires a 32'95 i els belgues a 30' 50. Les lliures baixen un centí a 34'04, i els marcs particularment estan oferts a 10 cèntims el mil·lí.

MANIFESTACIONS DEL Sr. LÓPEZ MUÑOZ

El comte de López Muñoz, en parlar en el ministeri de Gràcia i Justícia aquest matí amb els periodistes, ha manifestat que no assistiria a l'ordenament de Tribunals, i que el seu discurs seria llegit pel president del Suprem.

Referint-se al pronunciament militar, ha dit que el Govern s'havia comprometut en obrar constitucionalment, procurant donar vies de legalitat a un fet anticonstitucional, pel que creu que el Govern mereix bé de la Patria i del Rei, per haver-lo posat en condicions de que pugui obrar constitucionalment.

NOTA DEL DIRECTORI MILITAR

El Directori militar ha llurat a la premsa, per a la seva publicació, la següent nota:

"S. M. el Rei, afectuosament, s'ha dignat a rebre el capità general de la primera regió acompanyat dels generals Cavalcanti, Berenguer, Daban i Saro, que etaven reunits i exercint interinament, d'acord amb el moviment iniciat a Barcelona i Saragossa, i atenent als seus fins, ha acceptat els fets i encarregat al capità general que conservés l'ordre públic mentre es feia càrrec del Govern el capità general de Catalunya, podent adoptar totes les mesures que oregui necessàries. Aquest Directori, constituït pels esmentats generals, seguirà treballant interinament, fins que el nou president del Govern organitzi el Gabinet, perquè cap dels seus components exercirà cap càrrec polític."

DETALLS DE LA REUNIO DE GENERALS A MADRID

Diu "La Correspondencia de España":

"A la reunió celebrada anit passada a Capitania assistiren els senyors Berenguer (don Frederic), Cavalcanti, Saro, Cabanellas, Daban, Montero, d'enginyers, i Acha, d'artilleria.

En tractar de l'actitud que convindria adoptar, el general Cavalcanti s'expressà en termes optimistes i molt expressius.

Altres també es sumaren al seu criteri, però no trobaren favorable l'ambient general.

Com que incidentalment es parlà per algun dels presents que s'havia de seguir endavant, passés el que passés, el general Muñoz Cobos manifestà que s'oposaria a tot moviment de força, fins al punt que si ho intentaven haurien de passar per damunt del seu cadàver. I què guanyarien — digué — els que matessin un pobre vell?

Arribà a sonar en la reunió la paraula responsabilitat, amb referència a les actuacions pendents en el Suprem de Guerra i Marina, i es parlà de què el públic podria veure en certes actituds l'ombra del general don Damas Berenguer.

També hi hagué opinions, no certament unànimes, sobre el manifest del general Primo de Rivera.

EN SANCHEZ GUERRA

Madrid, 14, 9'15 nit
El cap del partit conservador, don Josep Sanchez Guerra, arribarà demà a Madrid.

MANIFESTACIONS A MADRID

Terminada la lectura del ban, a la porta de Capitania, que ha estat escoltat amb fervorós silenci per centenars de persones, s'ha produït entre la gent un moviment d'entusiasme, i s'han començat a donar visques al Rei, a l'Exèrcit i a Espanya, i moris als polítics professionals.

El capità ajudant ha cridat Visca Espanya! i Visca el Rei!

Les tropes han continuat la marxa pel carrer de Toledo, sempre seguides de centenars de persones, per a prosseguir a fixar bans a la plaça de Nicolau Salmeron, i després a la Porta del Sol.

Davant les tropes anaven aplaudint els manifestants.

Des de la plaça de Nicolau Salmeron, on la companyia que anava proclamant la declaració de l'estat de guerra, ha fixat un altre ban establint la llei Marcial, aquella ha tornat pel centre de Madrid fins la caserna de la Muntanya.

En arribar a la Porta del Sol la manifestació, que tornava entre visques a l'Exèrcit i moris als polítics, a la companyia, ha engrossit considerablement el nombre de manifestants, i s'ha accentuat l'entusiasme.

El públic repetia amb gran entusiasme els visques al Rei i a l'Exèrcit, i demòis balcons eren contestats.

LA TRAMITACIO DE LA CRISI

Madrid, 14, 10'30 nit
Detallant el desenvolupament intern dels esdeveniments del dia, podem dir que el general Muñoz Cobos havia prohibit a la guarnició de Madrid, depenent del seu comandament que sortís a rebre el Rei. D'aquí que només es trobessin a l'estació el capità general i el governador militar, puix fins els respectius ajudants s'abstingueren de concórrer a l'estació.

El senyor Muñoz Cobos ha comunicat al Rei l'actitud expectant de la guarnició, però moralment identificada amb el moviment. La guarnició de Madrid no secundaria cap resolució de força del Govern contra els seus companys de Barcelona ni d'enlloc. Unicament s'havia compromès, i ho havia aconseguit, a sostenir tal actitud passiva 24 hores fins que arribés el Rei i resolgués.

Don Alfons s'ha limitat a escoltar el seu interlocutor, citant-lo per a les onze, en la qual hora el senyor Muñoz Cobos hauria celebrat una reunió amb els generals esmentats, i ja aleshores procedir en conseqüència.

Moments després arribava el president del Consell i presentava la dimissió del Govern, després de canviar-se les manifestacions conegudes.

A continuació, onze del matí, arribava al Palau el capità general, informant àmpliament al Monarca.

El Rei hi ha donat compte d'haver acceptat la dimissió del Gabinet i que havia manat cridar el general Primo de Rivera perquè acceptés les responsabilitats del Poder.

Així les coses, el general Muñoz Cobos ha sotmès a la consideració del Rei diverses mesures externes, com la declaració d'estat de guerra que sollicitaven els generals. Fomentava la petició en la necessitat de sortir al pas de maniobres i aldarulls que podrien promoure els polítics professionals.

No ha semblat de moment, oportú el portar-les a cap.

Seguidament el capità general ha tornat al seu despatx oficial, manifestant als reunits que no havia produït bona impressió en què s'adoptessin aquelles mesures militars. En virtut d'això els reunits s'han traslladat al Palau, i s'ha redactat, com a conseqüència de l'entrevista, la nota del Directori.

En l'entrevista amb S. M. també s'ha acordat que el capità general visités els ministres, amb l'objecte que eeguessin al cap de llurs departaments fins l'arribada de llurs substituts.

ELS AFERS CORRENTS

El Directori ha acordat que en virtut que hi ha ministeris que no poden quedar abandonats ni un sol moment, que s'encarregui dels assumptes el funcionari més antic i caracteritzat.

GOVERN D'HOMES CIVILS, NO POLITICS

Demà arribarà a Madrid el marqués d'Estella per a formar un Govern d'homes civils, però no polítics.

EN MARCEL DOMINGO

El diputat Marcel Domingo, ha demanat a la Direcció General d'Ordre Públic que li posés vigilància per temor que pogués ésser objecte d'un atemptat.

Han estat designats dos agents, els quals des de primera hora del matí vigilen el senyor Domingo.

LA PREVIA CENSURA

Des d'aquesta tarda ha començat a funcionar la censura prèvia de la premsa, que està a càrrec de caps i oficials de l'Exèrcit.

LA GESTIO DEL DIRECTORI

El capità general està reunit en la Capitania amb els generals que formen el Directori.

Els generals directores del moviment han visitat les casernes i han comunicat als oficials i soldats l'actitud del Rei.

PARLA UN GENERAL

Un dels generals més significats en el moviment, ha fet les següents declaracions a un periodista:

— Com és de suposar, crec que el marqués d'Estella recollirà les aspiracions del país i posarà tots els mitjans que estiguin al seu abast per a assolir l'èxit en la seva nova tasca.

Tots els que formen el Directori creuen poder assegurar que el senyor Primo de Rivera portarà a la pràctica tot allò que ha preconitzat en el seu escó de senador.

TRANQUIL·LITAT A BILBAO

Madrid, 15, 3 matinalda
A Governació ha rebut aquesta matinalda els periodistes el senyor Millan de Priego.

Ha dit que de Barcelona li comunicaven que ha sortit cap a Madrid el general Primo de Rivera, essent acompanyat pels elements militars i alguns elements de la població, que l'han aplaudit.

A Bilbao regnava tranquil·litat, i demà es reprendrà el treball.

ARRIBADA

En el ràpid de Saragossa han arribat aquesta nit els ex-governadors civils de Saragossa i Lleida.

Amb aquest últim venia el diputat albi senyor Sarradell.

En l'entrevista amb S. M. també s'ha acordat que el capità general visités els ministres, amb l'objecte que eeguessin al cap de llurs departaments fins l'arribada de llurs substituts.

PARLA UN EX-MINISTRE

Un dels ministres dimissionaris ha fet les següents manifestacions:

— Nosaltres hem estat víctimes de tota mena de campanyes polítiques i personals.

Intitll ha estat el nostre esforç per a convèncer les gents, amb declaracions i amb actes, que volíem establir el protectorat al Marroc sobre una base essencialment civil i política.

Tot això s'ha estrellat contra el sistemàtic dubte i la perseverant desconfiança.

EL DIRECTORI EN FUNCIONS

A Capitania General s'han reunit els generals Cavalcanti, Saro, Daban i Frederic Berenguer.

Han acordat reunir-se en funcions

directives amb l'objecte que no quedessin abandonats els diversos serveis oficials.

Immediatament els cinc generals han començat a circular ordres i adoptar disposicions encaminades a endegar vers Capitania general tota la vida oficial madrilenya, amb el desig de no pertorbar els serveis.

Els periodistes han tractat d'adquirir manifestacions dels generals que componen el Directori, però tots han guardat gran reserva.

L'ACTITUD DELS OBRERS

El partit socialista ha pres l'acord de no formar en cap moviment de conjunt. Per tant, no entrara en al pretès front únic obrer.

L'actitud dels socialistes segueix essent la mateixa que fins ara, i per tant, està manca de tot fonament el rumor de vaga general.

La Unió General de Treballadors seguirà la conducta del partit socialista.

PARLA EL GENERAL AGUILERA
Els periodistes han visitat el general Aguilera preguntant-li la seva opinió sobre el moment actual.

Digué:
— Sojornava a Ciudad Real abstrat de tot.

Havia disposat el viatge per a arribar a Madrid amb l'objecte de fer els preparatius necessaris per tal que demà pugui continuar funcionant el Tribunal Suprem de Guerra i Marina.

Afegí que venia decidit a continuar l'obra de justícia que li havia estat encomanada i que quedava iniciada abans de les vacances.

No ha llegit que es vol que intervinguin en l'exigència de les responsabilitats determinats magistrats civils i militars?

— No sé res. Unicament els diré que el favor més gran que em podrien fer és rellevar-me de la càrrega que pesa damunt meu.

RUMOR FALS
Ha circulat el rumor que el nou Govern nomenaria per a la Direcció d'Ordre públic el general Anagui.

Aquest rumor és fals, puix ja es sap que continuarà al cap de la Direcció d'Ordre públic el general de divisió don Carles Blanco.

LA SITUACIO AL MARROC
El ministre de la Guerra, mitjançant el cap de premsa, ha assabentat que no tenia cap notícia del Marroc que acusés novetat.

El despatx oficial d'avui deia que hi havia tranquil·litat a totes les zones.

L'ALCALDIA DE MADRID
Sembla que serà nomenat alcalde de Madrid, l'actual secretari de l'Ajuntament, senyor Ruano.

MINISTRE INTERI DE GOVERNACIO
El general Muñoz Cobos ha estat a Governació per a posessionar interinament del ministeri el senyor Millan de Priego, que és el funcionari més antic.

DIMISSIO
El fiscal del Suprem, senyor Illadó, ha presentat la dimissió, considerant-se incompatible amb el nou règim, ja que es compta entre els polítics.

EXPECTACIO. — ELS FUTURS MINISTRES
L'expectació a Madrid ha continuat durant tot avui.

S'espera amb relativa impaciència el dia de demà per a veure què passarà amb l'arribada del capità general de Catalunya, marqués d'Estella, i veure la solució que dona a la situació.

Han circulat diverses candidatures, que suposem completament fantàstiques.

Hi ha qui diu que el ministeri de Finances hi anirà el senyor Altola-gubre, a Governació el senyor Martínez Anido, a Gràcia i Justícia el magistrat senyor Opel, i a Instrucció pública el senyor Carracido.

Tots aquests noms són acollits a títol de rumor.

EL COMANDANT DE MELILLA
S'ha rebut un telegrama de Melilla signat pel comandant general, en el qual sembla que diu que l'exèrcit d'operacions a l'Àfrica acatarà al poder constituït, tant si és militar com civil, reconeixent que en la present ocasió, més que en cap altra, el patriotisme s'ha d'imposar davant l'enemic, per tal d'evitar que Abd-el-Krim i els rebels aprofitin les circumstàncies.

Ha estat implantada, a Melilla, la prèvia censura per a la premsa.

LA CONSTITUCIO
S'assegura que el primer acte del Directori rerà la supressió dels articles de la Constitució, que seran substituïts per un estatut real.

J. ESTEVA MARATA

Ronda Universitat, 7 - Barcelona

Material pedagògic modern — Mobiliari escolar

Representant exclusiu per a Espanya de

American Seating C.º

CHICAGO

Seients per a teatres, escoles, esglésies. — Els millors de tota Amèrica tenen mobiliari de la AMERICAN SEATING C.º i de

Ateliers Lemouzy (Gran premi de París 1923)

Els aparells més mèdics i els millors

Exposició del Moble - Stand 163 - Palau d'Art Modern

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La situació

Ahí, a la nit, no arribaven els diaris en el tren de les nou, fent augmentar així l'expectació durant tot el dia, per assabentar-se del desenrotllament dels fets d'aquests dies. A les onze de la nit no havia arribat el tren de Barcelona, la qual cosa fou motivada per haver el temporal fet malbé uns rails, prop de Vilanova. La gent s'ha esperat fins a la ma de la nit.

Aleshores es va saber la topada de trens a l'estació de Vilanova, a conseqüència de la qual resta destruït el vagó correu, mort un dels ambulant i ferits alguns passatgers.

El tren no ha arribat fins a les deu de la matinada.

A les nou del matí hi ha hagut un aldarull a la Rambla, per adquirir els diaris, resultant amb conseqüència la mestressa d'un dels quioscos. La policia ha aplegat als nins.

La tranquil·litat és absoluta i els serveis públics es presten amb total normalitat.

Aquest matí no ha arribat premsa de Reus. Per aquesta causa, molts han vingut a la ciutat veïna, per tal de saber notícies i comprar els diaris, però aquests ja estaven esgotats.

— El general de divisió N'Emili Barrera ha marxat cap a Barcelona per tal d'encarregar-se de la Capitania general, possessionant-se, per aquest motiu del Govern civil de Tarragona el general de brigada N'Alfonso Alcaín.

Altres noves

L'alcalde accidental i el president de la comissió de festes, han visitat les autoritats per tal de parlar de les properes de Santa Tecla. Com no hi ha cap motiu que aconselli d'ajornar-les, tots hi contribuiran per a la major esplendor de les mateixes.

S'han inscrit avui al concurs de les bandes, anunciat per les esmentades festes de Santa Tecla: Lira Dertosenca de Tortosa, Filarmònica de la Vall d'Uso (Castelló de la Plana), La Palma, de Reus.

— Anit passada ha plogut abundantment, sense parar durant tota la nit.

El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

Bergadà

VILADA. — L'estiu s'està escorrent en aquest poble de Vilada, i per cert que no deixarà en els qui l'hi han fruit la sensació corrent d'eixug i lassitud que acostumen a deixar els estius vulgars. Les emocions caceres de senglers són actua cosa freqüent; amb tres anys s'han mort més de 150 feres d'aquestes, donant fe de llur feresa alguns dels caps que es conserven dissecats pel poble, amb ullals de 20 i 30 centímetres, corresponents a peces de 10 roves. Això demostra l'interès de les tals caceres, puix és rar tornar-ne decebut: l'èxit és quasi assegurat per l'abundor dels formosos animals i per l'habilitat, l'experiència i el tremp d'aquests valents muntanyencs. La descripció llur i dels incidents de moltes sortides són dignes de plomes especialitzades com és ara la d'En Prudenci Bertrana.

Una altra bella nota d'aquest estiu, l'han donada les conferències espirituals. La rudesia i el valor que requereixen les esmentades caceres s'agermanen, en els naturals d'aquesta població, amb un sentit moral austri i infrangible que es revela en tots els actes col·lectius i en el sentiment religiós que és el callu d'aquestes ànimes. Per això el seu pastor zelós reverend Joan Bagina encomana al reverend P. Josep Planas, S. J., una tanda de conferències que fossin creuada contra el malparlar. La fe del poble i el seu amor a la cultura feren que les conferències fructessin amb la fundació d'una «Lliga contra el malparlar», que és l'ideal del P. Planas, qui es promet grans beneficis per a la humanitat, entreteixint organismes semblants arreu. El digne vicari, reverend Pere Cebra, preparà la tasca del docte jesuïta, enfervoritzant el poble amb l'ensenyança de cànecs

adequats. En els esperits ben preparats sembla, doncs, l'eloqüència del P. Planas, la llavor de la seva paraula severa i incisiva. No hem de detallar la brillantesa de tots els actes; ens falta espai.

Però, seria desconsiderat acabar sense que constés la cooperació dels nostres estiujants a tot allò que al poble interessa. Així ho fan els senyors Miralles, Alamany, Moya, Camprubí, Vives, Hopper, Reix, Benet, Fornell, Ferrer, etc. D'aquest sabem que encicat de les condicions naturals del país i dels seus veïns, ha comprat terrenys per jardins i xalets, per a impulsar la colonització estiuenca del poble, que hi és favorable com pocs.

BAGA. — Entre els picadors que treballen en la tala del bosc d'Hospitalet, s'esdevingué dies enrera una desgràcia que podia costar una víctima, puix a un d'ells se li va escapar la destal, clavant-se al cap d'un company que treballava prop seu, ocasionant-li una gran ferida. No obstant, si no es presenta cap complicació, sembla que la curació serà un fet.

— Degut a la pluja d'aquests dies i la fresca que l'ha seguida, ha desaparegut el ocell d'erugues que tan mal feien a l'alfals i patates tardanes.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

— El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El temps

El temps, registrat ahir, és aquest: Temperatura màxima, 27. Aigua evaporada, 1'8. Recorregut del vent, 78. Pluja, 21'5. Pressió atmosfèrica, 744'5. Humitat relativa, 71. Vent N. N. O. Classe de núvols: cúmul, cirrus i estratus. Quantitat de núvols, 6.

Altres noves

Comuniquen de Palafrugell que d'aquí poc temps s'obrirà una nova fàbrica de taps i discs de suro, la qual ocuparà un bon nombre d'obrers.

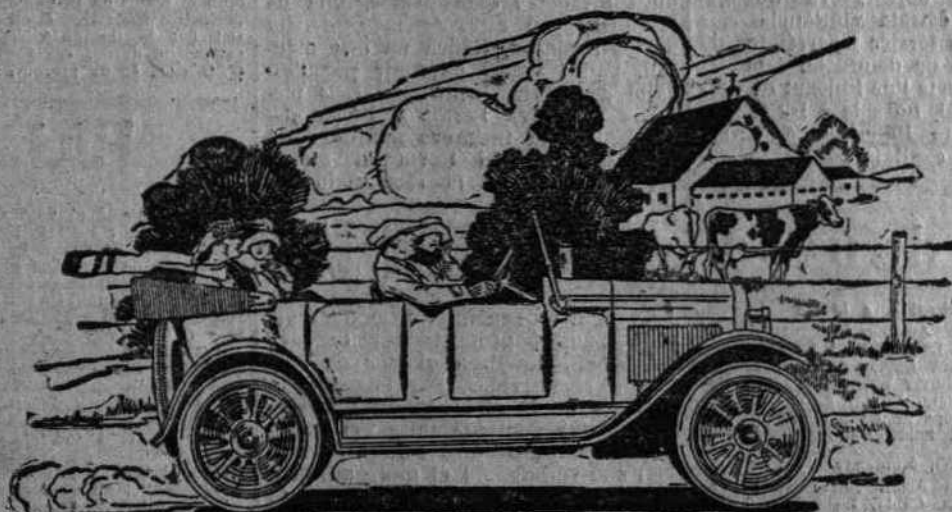
— L'arquitecta municipal senyor Giral i Casadesús ha marxat cap a Bèlgica, per tal d'assistir al segon Congrés internacional de Ciències administratives, a Brussel·les.

¿ QUIN AUTOMOBIL TROBA- REU QUE COMPETEIXI AMB

Més d'un quart de milió de cotxes Chevrolet han estat produïts i venuts en el primer semestre de 1923.

Aquesta grandiosa quantitat ha estat necessària per a correspondre a la comanda mundial d'un cotxe econòmic, ràpid, segur, reunint la més àmplia especificació de qualitat i presentació a un preu fins ara no aconseguit.

7350 Ptes.

AUTO AMERICAN SALON

PASSEIG DE GRACIA, 100

BARCELONA

Escola Catalana d'Art Dramàtic

Des d'avui quedarà oberta a l'Escola Catalana d'Art Dramàtic la inscripció a la matrícula del curs 1923-24, la qual es podrà efectuar cada diumenge, dimarts i divendres, de vuit a nou del vespre, al local de la institució, carrer de la Canuda, 31 (Sala Mozart).

Ultra la matrícula pròpia per la carrera d'actor, s'han obert per a aquest curs, dues matricules més especials, separades d'aquella. La una és la d'interpretacions plàstiques d'obres teatrals pròpies per a escenògrafs i figurinistes, i l'altra de clara lectura i diàleg, ladequada perquè puguin produir-se en públic els no professionals del teatre.

Els drets d'inscripció a qualsevol de les dues darreres matricules, són de cinc pessetes per tot el curs.

CAMISERIA SANS

Boqueria, 32

Gran assortit en corbates

Exposició del moble de Barcelona

Visiteu el stand de la **Orfebreria Christofle & C.** 56, rue de Bondy, París

Serveis complets per a hotels, restaurants, cafès, societats de recreo, companyies de navegació, etc., etc., en metall dur platejat

Demanen catàlegs i mostres a l'agent general a Espanya: **D. TH. BAILAC, Llúria, 86 i 88, Barcelona - Telèfon 1042 G.**

De la sessió de l'Ajuntament

PROPOSICIONS

La manca d'espai no ens ha permès publicar amb més oportunitat aquest complement dels acords presos en la darrera sessió consistorial. S'aproven les proposicions següents:

Que se sol·liciti del Govern civil de la «provincia» que es passi a informe de l'Ajuntament el projecte de la Companyia Barcelonessa d'Electricitat anunciat en el Butlletí Oficial d'una línia aèria de transport de fluid elèctric, per a venir en coneixement de si amb les dites obres queden defensats els interessos municipals.

Que durant el període en què estigui oberta l'Exposició del Moble pres- ti servei a l'Iluminació suplementària que s'instal·la al carrer de Lleyda quan se celebra el Saló de la Moda, apaga- nt la llum a les vuit de la nit els dies feiners i a les nou els festius.

Que es facilitin plantes per a guar- nir la sala de festes de l'Ateneu Obrer Català, on l'agrupació cultural Franc- esc Aragó té instal·lada la II Expo- sició d'Art Industrial de Sant Martí.

Assenyalant consignació per la quantitat de 500 pessetes per a sub- vencionar la festa major de Sant Gervasi.

Assenyalant consignació per la quantitat de 250 pessetes per al re- partiment de premis als alumnes de les escoles que sosté la Fraternitat Republicana del Poble Sec.

Assenyalant consignació per la quantitat de 250 pessetes per a l'Ex- posició d'Art que organitza l'Agru- pació Excursionista «Júpiter», del Po- ble Nou.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per a una copa destinada al partit de futbol que celebrarà la Unió Atlètica d'Horta.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per als Jocs Florals patriòtics organitzats pel Grup Català.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per a premis als alumnes de les escoles de la Jo- ventut Radical de Sans.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per a la llotja oferta per la Comissió orga- nitzadora de la funció patriòtica de l'onze de setembre que se celebra al Teatre Victòria.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per al re- partiment de premis als alumnes de les escoles que sosté la Fraternitat Republicana Sansense.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per a les festes que a benefici dels pobres de la barriada organitza el veïnat del carrer de Sant Vicenç.

Destinant 250 pessetes per a sub- vencionar la festa escolar organitza- da pel Casal Català de la Bordeta.

Destinant 100 pessetes per a com-prar una copa destinada al Campio- nat de natació de Barcelona, orga- nitzat per la Federació Catalana de Na- tació Amateurs.

Idem 250 pessetes per a la festa es- colar organitzada per l'Ateneu Obrer de Sant Andreu.

Idem 100 pessetes per a un premi destinat als Jocs Florals organitzats per la Joventut Nacionalista del Po- ble Nou.

Idem 250 pessetes per a l'obra cul- tural portada a cap pel Centre Obrer Republicà de la Dreta de Gràcia.

Idem 1.500 pessetes per a premi dels carrers més artísticament guar- nits durant la festa major de Gràcia.

Idem 100 pessetes per als Jocs Flo-

rais organitzats per la Societat «L'Ar- tesà».

Idem 250 pessetes per a les festes que celebraran els veïns del carrer Ample, destinades a beneficència.

Idem 500 pessetes per a festes de- portives amb motiu de la festa ma- jor que celebrarà la barriada de Sans.

Concedint plantes, ramats i tau- lons per a les festes que celebra la Fraternitat Republicana del Poble Sec: el Casal Nacionalista del Distric- te V; els veïns dels carrers de Villa- joiosa, Roselló i Ample; plantes i 200 pessetes a la Cooperativa del carrer de Sant Carles de la Barceloneta.

BONS PER LES FES- TES DE LA MERCÉ

Dels senyors Blajot, Viza, Massot, Matons i Santamaria; perquè es des- tinin 50.000 pessetes per a bons de pa, carn i arròs amb motiu de les festes de la Mercé.

CONCERT DE FES- TA MAJOR

Que el dia 23 del corrent, amb mo- tiu del concert de la Banda munici- pal a la plaça de Sant Jaume es munti el cadafalç, amb la il·luminària i ornamentació corresponent.

PER OBRES ALS CEMENTIRIS

Es destinen 45.000 pessetes per a obres urgents als cementiris d'aques- ta ciutat.

PROPOSICIO D'INDULT

Els regidors radicals presentaren una proposició demanant que s'alci- atenta comunicació als Poders Pú- blics sol·licitant que sigui concedida una amnistia a l'objecte de consoli- dar, en el possible, la major harmo- nia i benestar entre els diferents elements del poble, contribuint així al restabliment de la tranquil·litat pú- blica a Barcelona i altres poblacions de la resta d'Espanya.

Per la puresa dels vins

A l'estatge de la Unió de Vinyaters de Catalunya es reuniren dimecres, al matí, sota la presidència del senyor Santacana, representants vitícoles de Terrassa, Sabadell, Vilafranca, Sant Sadurn de Noya, Sant Feliu de Llobregat, Costes de Llevant i de Ponent, Igualada, Granollers, Manresa, Figue- res, Tarragona, Lleyda, Falset i Mont- blanch, acordant les mesures a posar en pràctica per a obtenir el rigorós compliment de la llei relativa a l'ús de l'alcohol industrial, la violació constant i sistemàtica de la qual, im- punement realitzada fins ara, tan enormes perjudicis causa a la classe viticultora de tota Espanya.

A l'esmentat objecte va quedar muntada una estreta vigilància per- totes les línies fèrries i carreteres de Catalunya a fi de denunciar i perse- guir com a delictes l'ús indegut de l'al- cohol industrial, no sols a les pobla- cions de petita importància, sinó també en les capitals.

Sardanes

Avui, dissabte, a la nit
Plaça Sepúlveda. Agrupació Sardanista de Barcelona. Cobla, La Principal de Bordils.
Paral·lel-Tapióles. Cobla, Barcelona.
Poble Nou. — Carrer Wad-Ras. Ateneu De- mocràtic Regionalista. Cobla, Catalunya.
Badalona. — Plaça de Casa la Ciutat. Co- bla, La Principal Barcelonina.

Demà, diumenge
MATI. — Plaça Reial. Agrupació Sarda- nista de Barcelona. Cobla, La Principal del Camp, de Valls.
Ronda de Sant Pau, 34. Cobla, Barcelona.
Tibidabo. — A la plaça de dalt. Cobla, Catalunya.
La Garriga. — Matí, tarda i nit. Orfeó

Garriguenc. Cobla, La Principal Barcelonina.

Piana. — Matí, tarda i nit. Cobla, La Principal de Bordils.

Cardedeu. — Cobla, Els Russinyols, de Cas- telló d'Empúries.
TARDA. — Turó Park Cobla, Barcino.
Carrer Manso. Cobla, La Principal del Camp, de Valls.

Horta. — Lawn Tennis Club. Cobla, Ca- thalònia.

Concurs de sardanistes a l'Exposició del Moble. Festival de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona.

Cardedeu. — Festa de la Dansa Catalana. 30 dansaires de l'Esbart Folklore de Cata- lunya. Cobla, Els Russinyols, de Castelló.

NIT. — Cardedeu. — Festa de la Dansa Ca- talana, per 40 dansaires de l'Esbart Folk- lore de Catalunya. Cobla, Els Russinyols, de Castelló d'Empúries.

Plaça Sepúlveda. Agrupació Sardanista de Barcelona. Cobla, La Principal del Camp de Valls.

Paral·lel-Tapióles. Cobla, Catalunya.

Tamarit-Urgell. Cobla, Barcelona.

Poble Nou. — Centre Moral Instructiu.

P. Triomf, s. Cobla, Barcino.

Sant Andreu. — Plaça Palmeres. Foment Sardanistic. Cobla, Catalunya.

Dilluns, 17. Matí i tarda

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

Olot. — Homenatge a Juli Garreta. Co- bla, Barcelona.

A LA MEMÒRIA D'UNA VÍCTIMA

Fa algun temps que, amb motiu d'un crim social, calgué ferit per una bala perduda l'ex-deixeble de l'Es- cola «Mossèn Cinto», En Frederic Mu- soles. (A. C. S.).

Els que foren els seus amics i com- panyia d'Escola, han organitzat, per avui, a les deu de la vetlla, una se- lecta vetllada en recordança seva, el benefici de la qual serà tramès a la família d'En Musoles.

Amb aital motiu, el poeta Ventura Gassol assistirà a la vetllada, dedi- cant uns mots a la memòria del mort interpretant-se tot seguit el poema dramàtic en tres actes, del mateix Ventura Gassol, «La cançó del vell ca- brès», a càrrec de diversos elements dirigits per Enric Lluell. Finalitzarà amb l'execució de diverses tonades nostrades, a càrrec d'En Ricard Fus- ter, acompanyat al piano per En Jo- sep Redón.

«CATALUNYA SOCIAL»

El núm. 125, data del 15 de setem- bre, porta el següent contingut:
Davant el cop d'Estat (editorial). — El que passa. — La moral cristiana i la sociologia. (Controvèrsia): Què hem de fer, per Miquel Gavín. — Sentir- vos cristians primer que obrers, per R. Rucabado. — Sobre vagues. — In- sistint. La campanya proposada, per Joan d'Hostoles. — L'anorreament de l'Estat. Declaracions d'En Villanueva, per Abecedé. — La cançó de sempre, per J. C. — Comentaris (sobre la ra- bassa morta), per Angel Grau. — L'ac- tualitat estrangera. — Les cases ba- rates. — La delegació del treball. D'ací i d'allà. — Noticiari.
Gravat: Els «sacrificis» del senyor Alba (dibuix), per Quelus.

D'espectacles

Al Teatre de Maenou se celebrà diumenge passat, a la tarda, una funció extraordi- nària, amb la representació de l'òpera «El Barber de Siviglia», de Rossini.

L'èxit de l'obra es degué, principalment, al tenor Jaume Planas, molt conegut entre la gent de música. Es revelà com un dels millors cantants, assolint sorolloses ovacions en les dues aries i el duo del primer acte, dites amb vera mestria, correcta escola de cant, que recordava les emulacions que ha- vien interpretat el paper de «Comte d'Alma- viva».

La senyoreta Oliver, molt encertada en el seu paper de «Rosina», havent de repetir el «Vals de Mirella», de Gounod.

Els senyors Tosti (baritone), Ros (baix) i Fran (caricà), es portaren com a bons.

L'orquestra, sota la batuta del mestre Ri- bera, encertada.

En resum, una excel·lent representació de «Barber de Siviglia», i un sorollós èxit pel tenor Planas.

Avui, dissabte, inaugurarà la temporada de 1923-24, l'empresa del Teatre Català Romà, amb el debut de la Companyia de grans es- pectacles moderns mímico-ballets Molas- so; per la impressió rebuda i pels èxits aconseguits durant set anys per tot el Nord d'Amèrica, és de preveure un èxit falaguer.

Bisbat

— Peregrinació al Sant Crist de Balaguer. — Avui, a les sis del matí, i per l'estació del Nord, ha sortit cap a Balaguer el nombros contingent de peregrins que van a sumar-se a la gran romeria que els Terceris Fran- ciscans de Catalunya, València, Aragó i de- votos en general organitzen per als dies 15, 16 i 17 del present mes.

En arribar els peregrins a la ciutat del Sant Crist han estat rebuts pel senyor bis- be d'Urgell, autoritats civils i militars, PP., Fraternitats, Comunitats i Col·legis.

Organitzada la processó es dirigí a l'es- glésia del Sant Crist, on el P. Francesc Iglesias, O. F. M., feu la presentació dels romers, primer dels actes que constitueixen el sagrat i plaer programa.

Diverses bandes de música, castell de focs, Jocs Florals, etc., etc., omplen de vida i en- tusiasme tan graciosos solemnitats.

De Badalona, Terrassa, Sabadell i Manre- sa, així com de la nostra capital, ha arri- bat nombrosa representació.

Escola Tècnica d'Oficis d'Art

Societat de vespres, per obrers, de l'Es- cola Superior dels Belles Oficis

Estudis de Repujat i Cisellat

Durant els dies 20 a 29 del corrent, de set a nou de la vetlla, queda oberta, a la secretaria d'aquesta Escola (Urgell, 187), la matrícula per als estu- dis de Repujat i Cisellat en el curs 1923-24.

L'ensenyament d'aquesta escola, llat comprèn les següents matèries distribuïdes en tres cursos i un de preparatori:

Dibuix i Color.
Escultura.
Història de l'Art.
Història dels Oficis.
Arquitectura i Geometria.
Física i Química.
Geometria descriptiva.
Construcció.
Escultura aplicada.
Pràctiques de Taller.
L'import de la matrícula és de 1 pessetes 10 cèntims, inclosos els títu- bres.

Les classes es donen de set a nou de la vetlla a partir del dia primer d'octubre vinent.

Durant els mateixos dies i hores, i en iguals condicions, resta oberta, en la pròpia secretaria, la matrícula per als estudis de Talla de Fusta, Joleria i Argenteria i Ebanisteria.

Els Pomells de Joventut

SUSPENSIONS

El governador civil de Barcelona va rebre ahir un telegrama del de Tarragona, anu- ciant-li que havent suspès la festa dels pomells projectada a Gandesa, ho comunicat als interessats.

Ha estat ajornada per a més endavant la festa que demà havien de celebrar a Palau Flügmann, els Pomells de Joventut.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

ELS POMELLS DE JOVENTUT

DE LES CORTS
Els P. de J. «Patria i Treball», «Gentiles del Remol», «Flores Remoleres» i «Rafel Casanova», amb motiu de la benedicció de l'ur bander, celebraran demà, si Déu vol, les festes següents:

A les vuit del matí, solemne missa de Comunió general, a la parroquial església de Santa Maria del Remol, essent celebrat el Rnd. Dr. En Jaume Argemí, Preb., qui farà la plàtica preparatòria.

Durant el sacrifici de la santa missa, ex- chor de damiselles pomelletes cantarà di- versos motets, fímit amb el cant del Virrei.

Després de la missa, solemne benedicció del bander, apadrinat-lo els distingits es- posos senyora Dolores Abol i senyor Josep Ferrer.

Final l'acte i en sortint de l'església, els pomelletes i els que tinguin a bé acompanyar-los, faran la inauguració del bander amb una excursió col·lectiva a la Conreria de Montalegre, amb el següent itinerari: Mollet, Conreria i Badalona.

Els Montserratins

L'agrupació nacionalista «Els Mont- serratins», seguint el costum dels al- tres anys, farà celebrar demà diu- menge, a les vuit, a l'església parro- quial de Sant Boi de Llobregat una missa i es dirà un respons a intenció del conseller en cap de Barcelona En Rafel Casanova, enterrat a la dita es- glésia, i dels màrtirs del 1714, i final- ment es resarà la pregària nacional de Catalunya.

Es convida els socis i restants pa- triotes catalans que vulguin acompanyar-los a l'esmentat acte plaer. Sortida: Estació de França, a les 8.30 i del baixador del carrer d'Aragó, a les 8.18.

El millor Professorat

Director:

Doctor Segalà, catedràtic

Pclayo, 22-24-26

62 classes per
Professors titulars
Pàrvuls
Classes per a senyoretes

COL·LEGI DE CATALUNYA

Incorporat a l'Institut i a l'Escola d'Alts Estudis Mercantils

Missa diària. — Gine. els dissabtes. — Magnífics gabinets. — Laboratori. — Gimnàs

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'ombra tràgica dels Balcans

ALTRE cop les petites i rancunioses lluites dels Balcans tornen a posar en perill la pau i la tranquil·litat d'Europa, millor dit, tornen a inquietar la relativa pau i tranquil·litat del vell continent.

Abans de la guerra, els Estats que componien la dita «Península dels Balcans», que eren en nombre de set, estaven tan plens d'embolics i romanços, que a cada moment semblaven estar a punt d'armar-la. Tot eren notes diplomàtiques agudes i contundents, apel·lacions a l'honor ultratjat; qüestions delicades de delimitacions de fronteres, etc. Afortunadament, les potències importants, sota les quals estaven emparades les nacions balcàniques, arranjava els assumptes posats mitjançant una diplomàcia subtil i cauta o imposant-los silenci quan cridaven massa. L'Europa occidental mantenia amb certa traça la pau a les nacions del sud-oest continental.

Però va venir la guerra de les grans potències, a la qual foren emmenades les petites nacionalitats, i un cop acabada la tràgica topada, es despertaren noves nacionalitats sotmeses d'anys per la força de grans pobles o desfetes per la repartició que de llurs terres i llurs homes feren altres potències una mica més fortes en reunir-se davant d'una taula per a signar pactes i convencions sobre països febles i que mancaven de l'alt sentit d'unitat que obra el patriotisme.

Naturalment, aqueix despertar de nacionalitats, aqueix fer i desfer línies frontereres, havien de portar greus complicacions a la diplomàcia internacional. La S. D. N. ha fet el que ha pogut per a evitar lluites externes. En qualques assumptes ha pogut sortir-ne en bé, en altres, no.

L'afer del govern de Kowno, que després de prometre el respecte a les minories nacionals ha anat retardant la tramitació del conveni, deixant al Consell i a l'Assemblea de la S. de N. en un paper bastant trist, és poc propici a fer creure que l'organisme que hauria d'estar per sobre de les nacions tindrà un dia l'autoritat i respecte de tots.

Ultra aquest acte poc decorós de Lituània, hi ha el recent d'Itàlia.

Finalment creiem que sense un exèrcit internacional manat pel Consell de la S. de N., — com proposa en principi M. Leon Bourgeois — no hi haurà res a fer i l'Estat internacional fracassarà.

El fet d'Itàlia és un fet ben significatiu. Es sabut, pels que volen obrir els ulls davant de les coses internacionals, que la Comissió italiana, presidida pel general Tellini, que havia de delimitar la frontera albanogrega, a més de tenir aquesta comanda de la C. d'A., de la qual depenia, tenia l'encàrrec secret del seu govern de cercar en la frontera albanesa uns certs jaciments petrolífers, del qual combustible Itàlia és tan necessitada... Potser en aquest fet trobarem el fonament de l'ocupació de Corfú, gairellada amb l'excusa de les dilacions gregues. No hem d'oblidar que Mussolini somia de convertir l'Adriàtic en un mar exclusivament italià i amb la influència econòmica a l'altra banda del canal de Taranto.

Després del «coup de Corfú» ha seguit el conflicte d'Itàlia i Iugoslàvia. Acabarà aquest amb un altre «coup de Fiume»?

El cert és que després de ço d'Itàlia, els Balcans tornen a remoure's. Itàlia i Bulgària per un cantó, Iugoslàvia i Grècia per un altre, multipliquen els preparatius militars.

Anant pels centres oficials de París hem sabut que una esquadra italiana està preparada prop de Santi Quaranta (Albània) i que els regiments 49 i 10 han estat enviats de Bari a Corfú i que el regiment 9 ha deixat Barletta pel mateix motiu; que el govern grec ha decidit no desla Grècia no se sent solament amenaçada pel cantó de l'Adriàtic, car a la frontera de l'Est els soldats turcs, aprofitant-se de la situació, han atacat Maritzia i les autoritats gregues han hagut d'enviar tropes per a protegir la frontera... Davant d'aquests preparatius, els iugoeslaus no estan inactius... El «Daily Express» d'aquest matí ens fa saber que l'ambaixador de Iugoslàvia a Atenes ha dit que el seu país està mancat d'aeroplans, però que té prou fusells i municions per a mantenir una guerra. Al mateix temps els «comitatjís» macedònics multipliquen, després del «coup de Corfú», llurs atacs a la frontera serbo-bulgària; els bàndols bulgaresos s'endinsen pels boscos de Sèrbia; amb armaments donats pel Comitè «revolucionari» de Sèrbia; el govern de Belgrad s'ha vist obligat a enviar a la frontera macedònica forts sectors de tropes dels cossos de l'exèrcit de Uskub...

Tot això fa preveure fatals conseqüències, però encara hi ha quelcom més greu i és que Rússia no ha renunciat als drets que els governs de l'altre règim signaren amb Anglaterra i en els quals se li confereixen drets de nació protectora de la neutralitat de Corfú.

Així ens ho ha fet saber el representant comercial a Roma dels Soviets, M. Jordanski.

Tot això es complica en els moments que el Parlament internacional de la S. de N. funciona i que totes les potències comentades, repteuant Rússia, que no ha demanat mai la seva admissió perquè no creu en l'eficàcia de la tasca de l'esmentat organisme, tenen delegat o delegats a l'Assemblea i totes les complicacions podrien arranjar-se mitjançant pactes i bones paraules...

França, davant d'aquests fets, no resta indiferent. Ella ha patit una guerra i no en vol patir d'altres. Ja sap el que ha sofert!

Si pogués portar a tots aquests pobles que es remouen amb afany de glòries èpiques la visió dels seus camps desolats i de les seves llars defetes, ho faria...

H afet tant de mal la guerra! Tant, que la diplomàcia francesa voldria tenir prou força per a detenir el braç dels pobles histèrics afanyosos de lluita i tancar l'hora dels qui, sentint-se forts, insulten els pobles petits, lluint una covardia de gegant.

FRANCESC MADRID

A la conferència d'embaixadors triomfa la tesi italiana.

Roma, 14. — Comuniquen de París que després d'una llarga reunió, la Conferència d'ambaixadors ha fet seu, enterament, el punt de vista d'Itàlia. En efecte, la decisió de la Conferència descarta la tesi de l'evacuació de Corfú que Grècia havia mantingut aquests últims dies amb alguna aparença d'èxit.

La tesi italiana aprovada per la Conferència d'ambaixadors estableix que l'evacuació de Corfú es portarà a cap després de donar a Itàlia les degudes reparacions, és a dir, després de terminada la labor de la Comissió d'enquesta.

Hauran a més d'ésser donades a Itàlia altres reparacions concernents a les excuses que ha de presentar Grècia, als honors que han de rendir-se a la bandera italiana i a les víctimes de l'assassinat de Janina.

Per al cas de negligència per part de Grècia en la recerca dels culpables o de que el govern grec permetés que es capessin al càstic, la Conferència d'ambaixadors ha resolt dirigir a Grècia, en concepte de penalitats una nota en la qual es prevé el pagament de cinquanta milions de llires, el qual pagament hauria d'ésser efectuat sense intervenció del Tribunal de Justícia de La Haia.

Això no obstant no s'ha prejutjat el dret d'Itàlia de dirigir-se al Tribunal de La Haia en el que concerneix al reembors de les despeses d'indemnització. — Havas.

Atenes, 15. — El ministre plenipotenciari de França ha lliurat al Govern hel·lènic una nota que li ha dirigit la Conferència d'ambaixadors, relativa al conflicte italo-grec. — Havas.

Detenció de comunistes búlgars

Sofia, 14. — Han estat detinguts cinquanta comunistes.

Un comunicat oficial declara que s'ha pres tal mesura perquè el govern tingué notícia que els comunistes preparaven per al dia 17 del corrent una sublevació i la instauració d'un govern sovièticista que comptava amb l'aprovació del gabinet de Moscou. — Havas.

La Societat de les Nacions

Ginebra, 14. — Assemblea de la Societat de Nacions. — El senyor Skirmunt, polonès, preconitzà la mútua assistència entre els Estats.

A continuació, declarà que Vilna és polonesa i que continuà essent-ho. El senyor Frasher, donà les gràcies a l'Assemblea pel concurs prestat a Albània.

Després d'una breu intervenció del delegat finlandès, senyor Enckell, feu ús de la paraula el senyor Allon, per Nova Zelanda, i el senyor Pondon, pels Països Baixos.

Tots dos sol·licitaren que els diversos Estats ratifiquin les esmenes al Pacte que han estat votades i aprovades.

Després ha estat ajornada la reunió del Consell de la Societat de Nacions. — Havas.

Ginebra, 15. — La Comissió de desarmament de la Societat de Nacions, ha adoptat, en la seva última reunió, l'article segon del projecte de tractats d'assistència mútua.

En aquest article es prevé l'assistència que hauran de prestar cada una de les nacions contractants a la que sigui víctima d'un atac, sempre i quan l'atacada hagi prestat la seva confiança a les disposicions del tractat, en ço que fan referència la reducció d'armaments. — Havas.

Congrés metal·lúrgic a París

París, 14. — Amb motiu del Congrés metal·lúrgic que es celebra actualment en aquesta capital, ha estat rebuda per les Corporacions espanyoles oficialment establertes a París, una delegació de 156 fundidors espanyols. L'acte resultà molt brillant. — Havas.

Condemna del cap dels assassins de Pancho Villa.

Mèxic, 14. — El membre de la Cambra dels Diputats don Joseu Salas, que reconegué ser el cap dels homes que assassinaren el general Villa en el mes de juliol, ha estat condemnat a 20 anys de presó. — Havas.

La situació a Macedònia

AQUESTA regió balcànica, esquarterada però immortal segons la corrent expressió dels fills de la terra, és el sac dels cops dels governs que la detenten. Sèrbia, sobretot, ha retret als macedonis d'origen búlgar la perpetració de multitud de crims i aldarulls. Grècia també atribuïa a aquells els desordres i roberies comeses a la frontera. D'aquestes relacions periòdiques hom podia deduir que la Macedònia era una terra quasi quasi de bandolers.

No cal pensar que Macedònia, tal com avui està ni tal com estava cent anys enrera, pogués retreure la pàtria de Felip i Alexandre el Magne. Els turcs assolaren la terra, i les viles que subsistiren o s'anaren fundant adquiriren poca importància material. La gent, però, no es deixà perdre l'esperit de raça, i a desgrat d'invasions i de lluites que sense interrupció han inquietat la terra, l'esperit macedoni ha perdurat. Entre mil proves addidors, esmentarem la de l'assassí de l'ex-plenipotenciari búlgar a Praga, Mr. Daskaloff. En ésser pres manifestà que no l'havia empès a l'assassinat cap interès búlgar, sinó solament l'esperit de venjança pels malastres que aquell havia portat a la seva terra, dels quals foren víctimes molts parents seus; afegint que no l'esperardien les conseqüències, puix tant ell com tots els macedonis estaven a punt de donar la vida pel benestar de la pàtria.

Creiem d'interès la publicació de les impressions qu'un professor de Belgrad s'ha endut d'un seu viatge a través de Macedònia.

En general no presenta el país cap senyal de progrés. Si excloem algunes viles, molt poques, ni cases aixecades de poc, ni higienització de les velles, ni pavimentació dels carrers es poden veure. Demés, el concurs de l'Estat pateix el mateix endormiscament: les comunicacions mal ateses, els camins intransitables; manquen hospitals i escoles i tota mena d'edificis de caràcter públic.

La població no és molt pobra. En general totes les famílies posseeixen el seu reconet de monedes d'or. Ningú, però, arrisca a fer treballar els capitals i difícilment a treballar personalment amb mires a una més intensa producció o fundació d'un negoci.

La causa d'aquest endarreriment, d'aquesta abúlia, és ben clara. Com que les vicissituds que ha passat la Macedònia han estat tantes i tan continuades, i, principalment, encara avui la certesa d'un estat definitiu no ha entrat en la consciència dels macedonis, ningú vol exposar-se a perdre res. Fa pocs dies que corria la veu que la frontera búlgara s'allargaria més enllà del Vardar.

Si el govern respectiu construïa les carreteres, escoles i tots els edificis públics indispensables donés, per la seva banda, la seguretat de la possessió, indubtablement el poble es refaria i faria de la seva banda tot el necessari per al millorament de la vida.

L'estacionament de la indústria i del comerç desapareixeria pels mateixos motius i les riqueses que la terra cedia als seus habitants poc experts i poc feiners es multiplicarien, puix és apta a tota classe de conreus i fertíllissima.

Un dels aspectes més interessants és el de la seguretat del país. Hom creuria que arreu arreu es troben aquells terribles comitatjís, que tantes barbaritats porten comeses. El professor que més amunt esmentàvem va poder fer el viatge amb tota seguretat i així altres viatgers retreuen el gran nombre de vehicles que es troben pels camins.

Negar l'existència dels comitatjís ningú pot fer-ho; però serà raonable explicar-ne la finalitat i manera llur d'obrar. Els afiliats a les organitzacions són molt nombrosos. Mai ataquen gent inofensiva, ni amb fins de superbia. Llurs actes sagnants són venjances personals o polítiques, quasi sempre provinents del novell estat de coses. Pagesos o pastors molts dels comitatjís, no fan més que deixar-se portar de llur particular comprensió de l'amor a la pàtria.

J. M. CASAS.

Declaracions de Mussolini

Roma, 14. — En el Consell de ministres celebrat avui el president senyor Mussolini, després de resumir en sa totalitat les fases de l'actual conflicte italo-grec, exposà al Consell les conclusions de la batalla diplomàtica llurada amb èxit a Ginebra, i a París, il·lustrant els seus coneixements sobre la situació resultant en eos aspectes immediat i futur.

El ministre de la Guerra, general Diaz, al qual s'associà el ministre de Marina, exposà al president la seva completa satisfacció per la manera com conduïx cap a la solució el conflicte, donant d'aquesta manera davant de l'estranger una gran prova de solidaritat moral i de força d'una nació gelosa dels seus prestis i capaç de defensar sempre els seus interessos i el seu honor.

El Consell aprovà per unanimitat les decisions del seu president senyor Mussolini. — Havas.

Gestes de l'aviador Brown

Nova York, 14. — El tinent aviador senyor Brown ha assolit en el seu aparell una velocitat horària, oficialment registrada, de 254 milles quinze centèsimes.

En un moment donat i afavorit pel vent assolí en una volta del circuit una velocitat de 255 milles a l'hora. — Havas.

L'evacuació de Corfú

París, 14. — En la nota de la Conferència d'ambaixadors, en la qual es fixa la data del 27 de l'actual per a l'evacuació de Corfú, s'atribueix a Itàlia la indemnització de 50 milions, sense que pugui recórrer Grècia davant del Tribunal Internacional de en la seva actuació negligència E. La Haia, el dia 27 d'aquest mes, la Comissió d'enquesta hagués comprovat en la seva actuació negligència per part de Grècia.

Itàlia podrà també reclamar davant de l'esmentat Tribunal el reembors de les despeses d'ocupació.

Poincaré i Quiñones de León

París, 15. — El president (Poincaré) ha rebut la visita de l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Quiñones de León. — Havas.

Els minaires anglesos

Wellington (Salop, Anglaterra), 15. — Els obrers minaires es reuniren fa alguns dies, i aprovaren una resolució en la qual s'estipulava la disminució de producció.

A conseqüència d'això, han tenent totes les mines de carbó de la part Oest.

Les mines de l'Estat no han estat afectades per aquesta decisió. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte, 15 de setembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El nou règim i el problema de Catalunya

El President de la Mancomunitat i el Capità General

Ahí a la tarda el senyor President va visitar l'Excm. Sr. Capità General de Catalunya. La conversa es va desenrotllar en termes de la major cordialitat, exposant el senyor Puig i Cadafalch el seu concepte personal del moment actual i la seva posició com a home civil davant la nova situació creada pel manifest del General. Ha expressat la coincidència en la crítica de l'estat actual d'Espanya feta en el manifest, en el qual estat es viu una ficció de vida constitucional, i el desig de remei que permeti a Catalunya, i a les regions d'Espanya que ho desitgin, viure en llibertat sense altre límit que les característiques de la unitat estatal que el dret polític fixa i és consentiment universal admetre. Aquesta solució, i la restauració de l'administració pública sobre la base d'una severa moralitat i estricta justícia, tindran sens dubte l'adhesió íntima de Catalunya sobrepassant l'habitual, formulari i estricte respecte als poders constituïts.

El General s'ha ratificat en el seu propòsit de dedicar la seva activitat a la resolució del problema intern d'Espanya, donant a les regions tota la força i tota la llibertat compatibles amb l'existència d'una unitat estatal que ha definit en termes ben precisos, creient que en això està la base ferma del renaixement del país, i ha repetit frases de gran amor a la terra catalana, el problema de la qual desitja amb eficàcia resoldre.

També ha estat el senyor President al Govern civil en visita de compliment al general Llussader.

Com acaba el seu govern el Sr. Lueje

Diu «El Gironés», de dijous:

Aquest matí era general l'expectació davant les notícies dels periodistes sobre greus successos a Madrid: la lectura del ban del senyor Primo de Ribera, capità general de Catalunya deixava entreveure la substància de l'esdeveniment.

Complint ordres rebudes el Coronel del Regiment d'Assia ha anat aquest

matí al Govern civil, requerint al senyor Lueje perquè deixés el seu càrrec d'autoritat. Com sigui que el senyor Lueje s'hi resistís i sollicités telefonar al ministre de la Governació, li manifestaren que era inútil tot, per quan no hi havia ministre ni Govern. El senyor Lueje surt a les cinc de la tarda.

A l'hora que entra en màquina el nostre periòdic una secció amb un comandant al cap proclama per les cantonades la declaració d'Estat de Guerra generalitzat en tot l'Estat espanyol.

L'expectació és enorme.

per a conèixer-lo fou a Catània... I en espolsar-me el guix que prenien d'aquells estranyes malassos, me deia: — Coratge, Jaume! L'huracà no dura sempre! Lo que molt val, molt costat!

«La nit anterior, a l'anar a «casa», una terrible porta, una porta veritable, amb pany i clau, havia substituït les transparents taulons, oposant-se al meu repòs.

«M'era forçós cercar altre cau! Afegit com mai més compte estabro, isquí de la ciutat sense saber a on anar. Per fora pensava, trobaré algun pagès, algun obrer, un pobre, que compendrà, sense que jo li parli, quant gran és la meua misèria.

«Havia deixat l'espaiós carrer amb ses obertes botigues, i, en passar la darrera casa, mil estranyes idees me vingueren: me sembla que tot lo món m'abandonava, que res de quan en ell se passava podia interessar-me, que ma persona, mes esperances i projectes era natural que tampoc l'interessessin, i que per consegüent podia anarme'n d'on m'interés causava, ni cap falta feia!

«Sí, amic Narcís, en la tranquil·la celda del Seminari que et serveix de morada, lluny del món, amb gent al costat que s'ocupen de procurar-te l'aliment del cos i de l'esperit, te semblarà monstruos que un ex-estudiant per capella hagi pensat en morir per sa mà pròpia! A mi mateix me sembla poc natural, no obstant, recordar ma tristesa i la tranquil·litat, que llavors prenien per heroisme, amb què combinava els detalls del meu fi i em contemplava estenallat, oint los curiosos que per allà es trobaven

Breviari crític

ANTONI CLOSAS:
«LA JOIA DEL CAMÍ»

Hi ha indicis de l'adveniment, entre nosaltres d'una nova lírica espiritualista amb tendència mística. Hi ha, com ja vaig observar un altre dia, un cansament de la lírica sensorial, de la lírica epidèrmica, tota orientada al món extern, expressió d'una voluptuosa vibració dels sentits i fruit d'un enamorament absorbidor de la natura, que la poesia catalana hereta d'aquella ànima tan oberta d'En Maragall.

Entre els poetes joves observem la tendència a no deixar escampar amb tanta facilitat com abans el corrent de la vida interior per la immensitat tan diversa del món; comencen a reaccionar contra aquest sentit panteista, corrosiu de la personalitat, i tendeixen a fer dels sentits, en compte d'una canal ampla i oberta per on l'ànima es buida i es vessa al defora, una fina xarxa per on es filtren dintre l'ànima solament aquelles impressions externes que puguin servir com element simbòlic i expressiu de la vida interior. Els més grans lírics moderns són els que han subjectat el món a la seva personal interpretació emotiva, fugint de tot «impressionisme passiu» panteista, i donant, al contrari, a la lírica un sentit radical d'«expressionisme actiu i egoista». Els temes d'aquesta pura lírica poden ésser presos tant del món extern com de l'íntern, tant de la «física» com de la «psíquica». És cert. Però en el primer cas és precis que el tema còsmic esdevingui en mans del poeta un símbol evident de fenòmens anímics, d'algun aspecte de la dramaturgia interior de la qual es nodreix essencialment la veritable lírica.

L'escassa interioritat que fins avui havia tingut la nostra lírica, comença ja a desplaure als nostres joves poetes. La lírica impressionista catalana amenaçava esdevenir una poesia meteorològica o, si voleu, cosmològica, en la qual els elements del paisatge i de l'ambient físic eren els predominants i els essencials, i gairebé els únics que posaven en acció l'emotivitat del poeta. N'Antoni Closas, en el seu llibre de versos «La joia del camí», sembla adonar-se'n d'aquest funest pendent de la nostra lírica i, potser inconscientment encara, reacciona contra l'impressionisme «meteorològic».

En el seu llibre observem una sensible vacil·lació. Hi ha poesies com «Inquietud», «Per comiat a l'amica», «Retorn al passat», «Estances a la joventut» i «Cantic tardor», en les quals per moments s'allibera de l'esclavitud impressionista i deixa veure els bells paisatges interiors de les seves íntimes emocions. El poeta que ha escrit a l'amica que pren comiat aquestes paraules:

Es ben jovenet... Quina llàstima... Tals exclamacions d'ultratomba me entenen. L'idea que el meu cos seria trobat i soterrat per gent estrangera, lo dolor dels que m'estimen, si el meu tràgic fi era conegut, me donen altres idees.

«De la boca d'una riera de la qual venia seguint lo curs mig amagat, contemplant ses negres algues amb curiositat interessada, prenguí altre cop lo camí de la ciutat.

«La soledat m'havia entristit molt més temps del que jo solo donar als pensaments negres.

«Les estrelles fent ulllet allà dalt, la lluna tan misteriosa, la immensitat tan pesant, me demostraven una vegada més, quina poca cosa és la terra i quant repoca l'home perquè sa conservació o sa perduda pugui alterar la majestuosa i freda harmonia, que per tot, en aparença, regna.

«Mes idees s'esgronaven la una amb l'altra i acabava per on acabó moltes voltes, per figurar-me que la boira lleugera, lo punt en la immensitat, lo no-res que s'anomena home, és aquí perquè ha vingut i se n'anirà perquè fou... Perdonem i pren en paga la modestia. Tants es creuen semi-déus!

«Lo remei més segur per a tals rodaments de cap és la vista del conegut, lo contacte de les parets que el tanquen i que en ésser altes de deu canes anomena palaus, castells, meravelles del món! Essent l'home tan petit qualsevol cosa per ell és gran.

«Lo front dret, la mirada feta i els punys closos, corrégui a la forma.

«Trae V. la lista?»

DIUEN les informacions de Madrid que els periodistes reunits a la porta de Palau, en arribar el general Primo de Ribera, li preguntaren, alludint a la del nou Ministeri:

Trae V. la lista?

I en sortir de Palau el marquès d'Estella, tornaren a demanar-li:

Quando nos facilitarà V. la lista?

Aquestes ingènues preguntes dels periodistes madrilenys retraten tota la mentalitat de la política suara enderrocada. A Madrid no tenen de la política sinó aquest concepte personalista dels canvis d'uns ministres per uns altres. I aquesta mateixa frase demostra que a Madrid encara no s'han adonat del veritable abast i de la significació real del moviment triomfador, que no és, evidentment, ni un *pronunciamiento*, a l'estil clàssic, ni una crisi a la faiso madrilenya.

Sigui qualsevulla el concepte que tingui cadascú del moviment i de la seva eficàcia, a Barcelona no hi ha hagut cap periodista que hagi preguntat al general Primo de Ribera:

Tiene V. la lista?

A Barcelona tothom ha comprès que no estem davant d'una crisi, sinó d'una revolució.

I aquesta revolució ha de consistir, essencialment, a desterrar aquest concepte arbitrari de la política, i substituir-lo per un altre més enlairat i més efectiu.

Tiene V. la lista?, preguntaven es periodistes madrilenys al general Primo de Ribera, sense copsar la significació íntima del moviment, ni preocupar-se dels problemes sinó de les persones. I si aquest moviment ha de tenir una eficàcia, ha de significar en síntesi l'acabament d'aquestes llistes en el sentit que en parlen els periodistes i els polítics madrilenys.

«al teu costat hi neixi aquella vida que portes dintre teu, a l'esperit»

sap ja quelcom del diví secret de la lírica pura. Altres estrofes igualment significatives del poeta podriem adduir per demostrar que està prop del bon camí.

Desitgem solament que acabi d'alliberar-se dels llaços de la caduca meteorologia poètica.

M. DE MONTOLIU

Dietari històric

15 setembre de 1479

SE CELEBRA AL BORN UN TORNEIG EN HONOR DE FERRAN II

A primers de mes havia arribat el rei procedent de Castella. Era el primer viatge que aquí empenia després de la mort del seu pare i així jurà les Constitucions en el pla de Fra Menors el mateix dia de la seva arribada.

Es podria dir que fou el rei més castellà de la dinastia castellana, ja que abans d'esser-ho d'Aragó, ho era d'alt pel casament amb Isabel.

Fou objecte d'una gran rebuda, celebrant-se en honor seu la processó dels gremis amb llurs estendards. Per l'acostumat camí, anà del carrer Ample a la Catedral, muntat a cavall, estolant-se a casa del noble Frey Lluís de Mur, situada a la plaça de Santa Anna.

Als pocs dies se celebrà la processó de Corpus, la qual havia estat expressament ajornada, presenciant el seu pas al carrer de Montcada des del casal de mossèn Ferran Rebolledo.

En aquest dia, i com una festa més, se celebraren torneigs a la plaça del Born, coberta tota de draperia de seda, i ocupant un lloc de preferència el rei Ferran. Anaren al reng el conseller segon de la ciutat, Joan Roig, mossèn Galceran Dusaig, i mossèn Ballasar de Gualbes. Altres concurrents es disputaren també els premis, havent-ne oferi la ciutat un consistent en una gibrell d'argent, d'or, que pesava dotze marcs.

Com que l'entusiasme fou gran, es repetiren el dia següent, guanyant un altre premi un noble de Sabadell, anomenat Sanz de Saez, sens dubte d'origen aragonès.

El dia 23 sortí el rei cap a València, assolint un afectuós comiat.

ESPIGOLAIRE

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA

39 15 SETEMBRE 1923

LA FAMILIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

al gran Cervantes, vell, pobre i pres; a Camoens, lo més desgraciat dels mortals, nedant amb una sola mà per a salvar amb l'altra son immortal poema; al Dante, prosoriat; al Tasso, sancat per boig... a Paganini en sa joventut casi mort de misèria... Mes lo somni continuava, i abans de despertar-me del tot, veia a Mozart tan guapet, tan peponer, amb aquella casacaqueta de seda torna-sol, l'espasi, la perruqueta amb rinxos, passant dels genolls d'una arduquesa d'Austria, a la falda d'una altra, encantant-les totes amb el seu geni diví ans dels deu anys; a Rossini, «gracioso e tondo», corlejat per grans reis; a Chopin, adoltrat per dones de geni que el culden i amanyaguen en sa joventut malaltissa; a Bellini, fent desamorar d'emoció a la Lady que

L'Assemblea de la Federació de Dependents de Catalunya

En virtut de l'acord recanat en la III Assemblea celebrada a Manresa, passat, s'ha reunit a Terrassa, els dies 8 i 9 d'aquest mes, la III Assemblea General de la Federació de Dependents de Catalunya.

El Centre de Dependents del Comerç de la Indústria, on tingué lloc l'Assemblea, posà a disposició dels assembleístes la seva sala d'actes, de la qual estava reservada una part als delegats, presidencials i premsa, destinant-se la resta — per al públic — a assistir a les sessions de l'Assemblea.

En el tren de les cinc de la tarda del dissabte arribaren la major part dels delegats que dels diferents Centres de Dependents de Catalunya venien a pendre part a l'Assemblea. Els trens que per la línia del Nord arriben el vespre, vingueren els darrers delegats, els de Manresa i Lleyda.

La primera sessió

Començà prop d'un quart de vuit, sota la presidència del Consell Executiu de la Federació, que integren Josep Ricart, president; Josep Samó, vice-president; Vicenç Vilarrasa, secretari; Francesc Vives, tresorer; i Francesc Català, comptador; Enric Miret, vocal.

Actua de secretari de la Federació En Manuel Cano, secundat per Enric Gili.

El senyor Ricart declara començada la III Assemblea general de la Federació de Dependents de Catalunya, i a continuació reclama als delegats la presentació de les credencials amb les quals hauran d'acreditar llur personalitat i representació. Només les credencials es dona sempre als delegats que hi assisteixen i de les entitats que representen: Centre de Viatjants del Centre de Dependents de Barcelona, Joaquim Rodina i Jaume Mallol; Centre de Dependents de Barcelona, Ramon Ràfols i David Ferrerons; Lliga de Corredors i Representants de Barcelona, Ramon Martí i Josep Roca; Unió Ultramarina de Barcelona, Balasar Hernández, Narcís Sureda i Manuel Domínguez; Sindicat de Dependents de Sabadell, Pere Olivella, Josep Valldereix i Franc Marcet; Centre de Dependents de Terrassa, Salvador Miroso i Bernat Josa; Centre de Dependents de Reus, Rafael Mestre i Benet M. Alsina; Centre de Dependents de Manresa, Estanislau Cases i Jaume Giménez; Centre de Dependents de Tarragona, Carles Vidal i Trifó Bas; Centre de Dependents de Valls, Ramon Giró i Josep Bonet; Centre de Dependents de Lleyda, Joan M. Morante i Francesc Terrafeta.

Constituida l'Assemblea, es passa aomenar la Mesa de discussió, per la qual són nomenats per aclamació els següents senyors: Salvador Miroso, president; Josep Valldereix, secretari; David Ferrerons, Narcís Sureda i Rafael Mestre, vocals. Els delegats ocupen la presidència, passant el Consell Executiu a la taula que havia disposat davant la reservada de la premsa, ocupada per redactors de «Crònica Social», «El Dia», «La Publicitat» i «LA VEU DE CATALUNYA».

Es llegeix l'acta de la II Assemblea celebrada a Manresa, durant els dies 28 i 29 d'octubre de l'any passat, que està aprovada. Així mateix són aprovats, globalment, els comptes de l'any, els quals donen una existència en caixa de 13.460 pessetes.

A la Memòria, que també s'aprova, s'agruen unes explicacions del senyor Ricart, essent el mateix president qui dona compte d'haver-se rebut lletres d'encoratjament i felicitació del secretari del Centre d'Empleats de Bordenes, M. Laville; del secretari de la Federació Nacional d'Empleats de Comerç de França, a París, M. Binsson; de Mr. Fouquet, cap dels Serveis de la Cooperativa del Bureau Internacional de Ginebra, i finalment, de Mr. Smit, secretari general des Emplois Techniques d'Amsterdam.

A continuació es dona lectura dels reports que seran sotmesos a la discussió de l'Assemblea, i s'afreca la sessió per a continuar-la a les deu de la nit.

Segona sessió

Comença a les deu de la vetlla, i abans d'entrar en l'ordre del dia, el president senyor Miroso, dirigeix unes breus paraules de salutació als

assembleístes i als representants de la premsa, recabant dels primers la millor bona voluntat i seny en les discussions que forçosament hauran de suscitar els temes que es posen al seu examen i aprovació.

Pel mateix ordre que anotem a continuació són discutits els reports objecte de la convocatòria de l'Assemblea.

JORNADA DE VUIT HORES

Demanen el compliment de la llei de la jornada de vuit hores els Centres de Dependents de Lleyda, Manresa, Mataró, Tarragona, Reus, Valls, i la Unió Ultramarina de Barcelona.

De la discussió sobre aquest assumpte s'arriba a la següent conclusió: «Que tenint en compte que la jornada de les vuit hores és obligatòria pel fet d'ésser llei, cada Centre faci, particularment, totes les necessàries gestions fins aconseguir el compliment de co que hi ha decretat, i en el cas de trobar-se amb dificultats per assolir aquesta millora, s'acudi a la Federació, la qual cuidarà llavors de l'assumpte».

DESCANS DOMINICAL

Es burlat co que hi ha legislat sobre descans dominical en les poblacions de Manresa, Tarragona, Valls, i en el ram que pertany a la Unió Ultramarina de Barcelona. Juntament amb aquest apartat es discuteix el treball en dies de «Mercats i Fires en diumenges» que es celebren encara a Valls, Lleyda, Mataró i Manresa. Del debat que s'entaula sobre aquest report resulta la conclusió següent: «Com que el Descans Dominical és també precepte legal, que sigui cada entitat afectada qui per separat procuri fer-lo complir, i respecte als «Mercats i Fires en diumenges» es convé que cada Centre que es trobi en poblacions on encara subsisteixin, faci un detallat estudi per a poder saber amb tota veritat i justesa aquelles fires i mercats que són solament tradicionals i aquells altres que són concedits per R. D. o per especial autorització. Fet i tramès aquest informe a la Federació, s'estudiarà la manera d'arribar a la supressió d'aquestes fires i mercats en diumenges, avui ja fora de llei».

REGIM D'INTERNAT

Reclamen la desaparició de l'odiós règim d'internat La Unió Ultramarina de Barcelona i els centres de Lleyda, Manresa, Valls i Mataró.

Després de llarga discussió les pren l'acord de «fer una intensa campanya per obtenir una llei que abolixi aquest règim, i mentre això no s'obtingui procurar per tots els mitjans possibles el compliment de co que sobre el règim d'internat hi ha legislat, car, obligant al compliment de les disposicions vigents desapareixerà per pròpia voluntat dels patrons».

REGIM DE VACANCES

S'acorda «expressar que és aspiració unànime de tota la dependència poder arribar a aconseguir un règim de vacances, convenint-se que haurien d'aconseguir-se almenys per un termini de quinze dies». Per a portar a la pràctica la instauració d'aquest nou benefici, s'acorda deixar a cada Centre el posar-se en tràmit amb les seves respectives entitats patronals. Els delegats de Sabadell i Terrassa convingueren portar una actuació conjunta.

AUGMENT DE SOUS

Aquesta necessitat sentida per la quasi totalitat de la dependència de Catalunya suscita un llarg debat. A proposta del delegat de Terrassa s'acorda «que no essent iguals les necessitats de cada localitat, cada Centre faci un estudi detingut i acurat per a fixar un escalafo de sous mínims o bé per a fixar els augments que l'encariment, cada dia més accentuat, de la vida reclamen. I presentar independentment les demandes a les entitats patronals, si bé sotmetent-se a la satisfacció del Consell executiu de la Federació».

SETMANA ANGLES

Presenten aquesta proposició els delegats de Terrassa i Sabadell. El senyor Ricart dona unes explicacions respecte a l'estudi que la Comissió Mixta de Barcelona està fent sobre aquest punt concret, creient—diu el senyor Ricart—que pot esperar-se la resolució que a Barcelona es doni a aquest assumpte, el qual—diu—sembla que entra en vies d'una immediata solució.

Amb tot, s'autoritza a tots els Centres perquè particularment puguin fer notes aquelles gestions que portin més aviat a aconseguir la instauració d'a «setmana anglesa», aspiració unànime de tots Els delegats de Sabadell i Terrassa s'ofereixen mútuament llur cooperació i acció conjunta.

COMISSIÓ MIXTES

Convenguda la necessitat ineludible amb que es fa sentir la creació de Comissions Mixtes, es nomena una ponència que presidirà el senyor Ricart i de la qual formaran part representants dels Centres de Sabadell, Terrassa, Mataró i Manresa, per a portar a cap els treballs i gestions necessàries per tal d'arribar a aconseguir fer dictar una llei declarant obligatòria la creació de Comissions Mixtes i Comités paritaris a tot Catalunya.

Tercera sessió

Comença a les deu del matí, posant-se a discussió el report que fa referència a

ASSOCIACIÓ DE LA DEPENDENCIA

S'aprova la proposició dels delegats de Tarragona, la qual proposició, després de lleus esmenes, queda redactada en el sentit d'iniciar una extensa campanya de propaganda perquè sigui un fet l'associació de la Dependència Mercantil de tot Catalunya.

REORGANITZACIÓ DEL PORTANTVEU «LUITA»

La manera com s'ha d'anar a la reorganització del portantveu «Luita», origina un llarg debat, convenint-se, al final, que tot associat a la Federació haurà forçosament d'ésser subscriptor de «Luita», el preu del qual no haurà de passar de cinc cèntims. De la manera definitiva com haurà d'ésser reorganitzat, època d'efectuar-ho i nou format, s'acorda deixar-ho a la resolució del Consell Executiu.

AGRUPAMENTS COMARCALS

Era proposició del Sindicat de Dependents de Sabadell, la qual proposició s'aprova íntegrament, i diu així:

Primer — Que el Comité Executiu de la Federació dins del termini de dos mesos, a comptar des del 30 de setembre, realitzi els treballs necessaris, i que es troben assenyalats en els Estatuts, per a constituir tots aquells agrupaments comarcals que es trobin en condicions de crear-se.

Segon — Que les associacions que hagin de compondre l'agrupament comarcal, en el termini d'un mes a comptar des de la data que els siguin tramessos les instruccions pel Comité executiu, hagin constituït l'agrupament comarcal.

Tercer — Que els quatre mesos, a comptar des del 30 de setembre, qued legalment constituït el Consell Federal d'acord a les finalitats que determinen els Estatuts.

Quart — Que el Comité executiu, immediatament que siguin complimentats els anteriors acords, comenci una constant actuació prop dels agrupaments comarcals constituïts perquè realitzin regularment les finalitats que els assenyalin els estatuts i totes aquelles altres que a judici del Comité executiu puguin ésser de la incumbència de l'agrupament.

UN ACLARIMENT

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Manresa, demana que l'Assemblea faci un aclariment sobre si els càrrecs del Comité executiu de la Federació s'han de considerar representatius de l'entitat a la qual pertanyin o bé si s'han de considerar completament individuals. Ho aclareix el senyor Ricart, manifestant que els càrrecs del Comité executiu, després de considerar-se solament com a elements dirigents, cal fer constar que són personals, mal representatius de l'entitat a la qual pertanyin, car les entitats, en l'Assemblea, ja es troben representades per llurs corresponents delegats.

Es rebutjada una proposició del senyor Ricart demanant la formació del Consell executiu a base d'integrar-lo un delegat de cada centre.

PARTICIPACIÓ EN ELS GUANYES

S'accepta la proposició presentada pels delegats de Mataró que declara «ésser desig de tota la dependència mercantil la participació en els guanys». S'acorda que sigui aquesta proposició, una de les tantes propies

per a ésser sotmeses a l'estudi de les comissions mixtes.

BORSA DEL TREBALL

Tambe és acceptada la proposició que presentada pels mateixos delegats de Mataró, va encaminada a l'establiment d'un Borsa de Treball. S'acorda que sobre aquest punt faci cada centre un estudi per a remetre'l al Comité executiu per a tenir així una base d'on partir per a l'estudi a fons d'aquesta qüestió.

Es deixa per a quan hi hagi fets aquests estudis el pensar en «auxilis als associats que es trobin en casos de vaga, atur forçós, etc.»

TAULA DE DISPOSICIONS SOBRE LEGISLACIÓ SOCIAL

Proposen els delegats de Lleyda que s'imprimeixi un index contenint totes les disposicions i reials ordres que en materia de legislació social s'hagin publicat referent a la dependència mercantil.

El senyor Alsina diu que existint — com creu ell que existeix — aquest index, publicat per l'Institut de Reformes Socials, es podria adquirir i repartir a cada centre. Es dona conformitat a la proposició del senyor Alsina, acordant-se que en el cas que no existís aquest index publicat per l'Institut de Reformes Socials, sigui la Federació qui imprimeixi les disposicions i reials ordres vigents sobre legislació mercantil.

TREBALL DELS NOIS

El mateixos delegats de Lleyda demanen que queden encara algunes poblacions on no es compleixen els preceptes sobre el treball dels nois. S'acorda dirigir-se a l'Institut de Reformes Socials, Juntas de Protecció a la Infància, alcaldes i autoritats competents, recabant l'estricta compliment de les disposicions sobre aquest particular.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

ALTRES TELEGRAMES

Tambe s'acorda telegrafiar a l'ex-ministre senyor Chapaprieta, felicitant-lo i agraint-li la seva encertada gestió que al davant del ministeri del Treball havia iniciat en profit de la dependència mercantil, pregant-li que influixi prop del seu successor, el senyor Armifan, perquè continuï les seves orientacions.

Telegrafiar també al senyor Armifan, recomanant-li que atengui a's pres del seu antecessor i que no deixi oblidats els projectes que tenia en preparació el senyor Chapaprieta.

LA IV ASSEMBLEA A MATARÓ

A proposta del senyor Vilarrasa, s'acorda per unanimitat que la IV Assemblea, a celebrar l'any vinent, es reunixi a Mataró.

ELECCIÓ DE NOU COMITÉ EXECUTIU

Es suspèn la sessió perquè els assembleístes es posin d'acord per a l'elecció dels càrrecs del Consell executiu que haurà d'actuar fins a la pròxima assemblea.

Reunida novament, per aclamació són elegits: president, En Josep Ricart, del Centre de Dependents de Barcelona; vice-president primer, Istidre Jorba, del Centre de Dependents de Terrassa; vice-president segon, N'Aureli Isern, del Centre de Dependents de Mataró; secretari, En Francesc Marcet, del Centre de Dependents de Sabadell; vice-secretari, Francesc Terrafeta, del Centre de Dependents de Lleyda; tresorer, Joan Garriga, de la Lliga de Corredors de Barcelona; comptador, En Miquel Bru, de Tarragona.

PROPOSICIONS

Una del senyor Vives, demanant que l'Assemblea declari resultar incompatible l'ésser associat a la Federació de Dependents de Catalunya i formar part del Sometent de Barcelona.

Després de llargues discussions s'aprova la proposició de la presidència, redactada així: «Que donat el caire antidemocràtic que pren a Barcelona el Sometent, es recomani a tots els associats, mitjançant el portantveu «Luita» que deixin de formar part i s'abstinguin d'ingressar al Sometent de Barcelona». Oposen llur vot en contra, els delegats de Valls.

Una altra proposició del senyor Ricart demanant que es pregui a tots els Centres de Dependents que si tenen individus de la seva entitat que

formin part del Consell executiu de la Federació, els admetin com a vocals nats en les seves respectives Juntas Directives. (Aprovada.)

PROPOSICIÓ DESESTIMADA PER ANTIREGLAMENTARIA

Es presentada a la discussió de l'Assemblea la proposició que signada pel president de la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, senyor Rafols, diu així:

Primera. — Que s'ampliï el Comité executiu de la nostra Federació amb el càrrec de secretari de relacions internacionals.

Segona. — Que tot i conservant-se sempre la nostra independència orgànica, es procuri intensificar les amistoses relacions que fins ara hem sostingut amb la central nacional dels empleats de comerç espanyols.

Tercera. — Que la nostra Federació solliciti el seu ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics adherida a la Internacional Sindical d'Amsterdam, sempre i quan aquestes associacions es comprometin a respectar la nostra condició de catalans.

Els delegats de Valls s'oposen a la discussió de la proposició per considerar-la antireglamentària, ja que, segons diuen, no ha estat sotmesa a l'estudi del Centre de Dependents amb l'anterioritat d'un mes, tal com marquen els Estatuts. S'entaula un llarg debat sobre si és o no es reglamentària la dita proposició, i a proposta del signant, s'acorda que d'aquí al més curt termini es reunixi novament l'Assemblea per a discutir aquesta proposició, fixant-se el primer diumenge d'octubre, i convenint remir-se al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona.

FINAL DE L'ASSEMBLEA

El senyor Miroso, en breu parlament, agraeix als assembleístes l'assistència a les deliberacions de l'Assemblea, felicitant-se de la manera assenyada i enlairada com s'han portat els debats, i augurant un profícut i positiu resultat dels acords presos, declarant, a continuació, acabades les tasques de la Federació de Dependents de Catalunya.

Eren dos quarts de dues.

APAT COLLECTIU

A les dues de la tarda tingué lloc, al mateix saló on s'havien celebrat les sessions de l'Assemblea, l'apat col·lectiu, reunint-se assembleístes, juntes del Centre de Dependents i premsa, regnant gran cordialitat i companyonia.

En destapar-se el xampany, el senyor Miroso inicia els parlaments, adreçant cordials paraules als assembleístes. El senyor Domínguez, en tons pintorescos, pinta la situació d'alguns dependents, i els excita tots a una acció profitosa.

El senyor Ricart, en tons saturats de patriotisme, excita els dependents a fer-se dignes i recomanant que abans que dependents es sentin catalans.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

En representació de llurs entitats, parlaren els senyors Cases, Olivella, Vidal, Terrafeta, Alsina, Giró, Vilarrasa i Codina, i l'auxiliar de secretaria, senyor Caus.

A proposta del senyor Cases, s'acorda que el dia 7 d'octubre, amb motiu de celebrar-se l'Assemblea extraordinària, es faci una visita col·lectiva a l'Exposició del Moble.

Clogué els darrers parlaments En Josa, qui, ben encertadament, glossà la tasca profitosa i conscient que ve portant a cap el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Terrassa, el qual acaba de veure honorat acollint les sessions d'aquesta III Assemblea general de la Federació de Dependents de Catalunya.

REGRACIAMENT

Hem de regradar, i ho fem públicament, a la Junta Directiva del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Terrassa, al Comité executiu de la Federació i a la Mesa de discussió, totes aquelles atencions i facilitats de què forem objecte. Regradem també al senyor Caus, d'una manera especial, l'ajut i cooperació amb que feu planera la nostra tasca.

Els Jocs Florals de Sant Sadurní de Noya

amb un llum extraordinari fou celebrada diumenge passat, a la fortalesa i patriòtica vila de Sant Sadurní de Noya, la festa dels Jocs Florals. La solennitat esplèndida que repleta la festa; l'adhesió entusiasta del poble palesa omplint de gom a gom el gran teatre del Centre Agrícola; la magnificència del discurs presidencial que pronuncia l'Il·lustre patrici En Jaume Raventós; la qualitat de les poesies premiades; la formosa Reina de la Festa i de la Cort d'Amor; tot junt dona un relleu tan gran als Jocs Florals de Sant Sadurní, sense exageració, podem dir que la festa solament podia ésser comparada en sumptuositat i magnificència a la festa dels Jocs Florals de Barcelona.

A les cinc de la tarda comença la festa. Ocuparen l'escenari, esplèndidament engalanat i il·luminat, i a l'altre costat del tron de la Reina, les autoritats, presidides per l'Alcalde, el ferm nacionalista En Joan Sala; tot l'Ajuntament en corporació, el senyor rector i vicaris, i les personalitats més notables de la vila. A la dreta del tron de la Reina hi havia el Jurat, presidit per En Jaume Raventós, mossèn Josep Paradedà i el secretari senyor Varias. Després de les rituals paraules de benvolença «obria la festa» el president del Jurat llegí el seu magnífic discurs, el qual, per la seva bellesa i profunditat, reproduïm els principals fragments, plenys de nos que la manca d'espai no ens permeti reproduir-lo íntegrament.

EL DISCURS PRESIDENCIAL

Després d'una salutació al poble de Sant Sadurní plena d'efusió, digué En Jaume Raventós:

«ara que heu tingut la benoïença de dispensar-me aquesta inmensa explosió del meu amor a la vila, tinc l'esperança que no me la privareu pas en l'àrida glossa que m'ha d'endregar-vos.

Algú ha definit els jocs florals com que són «la gaia festa del bell parlar»; mes jo trobo que aquesta definició no mira sinó el caire este-

tió de la festa; desitjant jo donar-ne un més integral concepte, tinc la gosadia de canviar-la per aquesta altra: «la santa festa de la paraula perfecta». En aquesta definició van incloses les quatre idees bàsiques que, volent Déu, espero glossar: la paraula, la perfecció de la paraula, la festa a llavor de la paraula perfecta, la santedat d'aquesta festa.

Es el do de la paraula veritablement miraculós, per tal com no és pas una conquesta del saber humà, sinó una creació de la infinita sabiduria de Déu.

Són qualitat característica de totes les invencions humanes aquells períodes d'incubació i aquells estats rudimentaris i aquelles etapes evolutives fins arribar a llur plenitud si vol Déu que aqueixa plenitud arribi algun dia.

No pas així la paraula, no pas així. Les llengües vives han estat plasmatades de les desferres de les llengües mortes, que eren tan perfectes com aquelles. La paraula no ha tingut llavor, ni període d'incubació, ni evolucions en la seva natural perfecció. Si bé parlem ara, també paraven els llatins, els grecs, els hebreus, els assiris i els egipcis de les antigues civilitzacions; paraven els postdiluvians immediats descendents de Noè parlant s'expusaven o es vantaven de llurs crims els antediluvians Enoc l'impiu i el fratricida Cain. Parlant disculpaven llur maldat Adam i Eva acusats per la veu de tro de l'Omnipotent. I que aquell parlar d'Adam no era rudimentari és cosa que assenyala el Gènesi quan senzillament i solemnement ens fa assistir a la eclosió de les paraules primeres.

Era Adam en el seu temps de glòria, això és, d'innocència, constituint rei de la creació, i Déu creador li va presentar totes les coses de la terra, animals, plantes i éssers immaterials per tal que relessin al seu rei tot honor, i a cada una d'elles Adam va posar un nom. Diu el llibre sagrat que «el nom que Adam els va posar, aquell era llur nom veritable».

«Oh, llenguatge aquell, més que

meravellós, miraculós, que donava a totes les coses el seu veritable nom, això és, el més adequat a la naturalesa llur, això és, el nom que ja estava preexistent en la ment divina!

«Aquí tingué la paraula que passa de la ment divina a la boca del primer home, perfecta com cap altra paraula d'home hagi estat després d'ella!

«Aquí tingué el miracle de la paraula!

De llavors ençà que la paraula, ensams que és reveladora, és propulsora de la sociabilitat humana, atribut natural també de l'home aquesta sociabilitat que progressivament farà esclatar tota llei de societat com esclata d'una llavor, per voler de Déu, el complex organisme d'una planta.

Si la paraula ha estat donada, revelada, podríem dir, a l'home com un instrument d'expressió i sociabilitat, la paraula perfecta haurà d'ésser la més adequada al fi que ha presidit la seva creació. Haurà d'ésser vera com a mitjà d'expressió, bona i bella com instrument de sociabilitat. Aquí us oferixo aquests tres atributs de la paraula perfecta que són tres caïres de la seva mateixa perfecció i, en conseqüència, inseparables.

No hi ha bellesa ni bonesa en la paraula que manca de eritit. La mentida és una negació de l'ésser de la paraula, podríem dir pròpiament que no és paraula (com d'una destrucció sense tall diríem que no és destrucció) perquè no respon a la naturalesa de la paraula, no respon al fi natural de la paraula que és dir la veritat a aquells amb qui parlem. Si la mentida no fa dany, és com un xisclle estrident de bestiola, i si en fa, és com fiblada d'escorpi.

No hi ha tampoc bellesa en una paraula que no sigui bona, car bellesa no és altra cosa que la bonesa manifestada; la resplendor de l'ordre, deia un filòsof.

Es cosa misteriosa, però natural, que aquesta trinitat d'atributs de la paraula humana ens remembi l'augusta Trinitat divina reflectint en la veritat a Déu Pare, Veritat eterna, que és qui és, en la bonesa a Déu Fill tot Amor, tot Caritat, en la bellesa a Déu Esperit Sant, el Paraclet, el consolador; i die que és natural aquesta remembrança perquè l'home és una imatge i semblança de Déu, i és cosa natural que tal com és es manifesti per la paraula.

Hem assimilat, doncs, la paraula a un prisma cristallí de tres cares. Aquest, en ésser penetrat per un raig de sol el destria en colors i matisos. El prisma de la paraula no ha de rebre llum de fora per tal com porta dins una espurna de claror divina i la destria també davant dels nostres ulls en diversitat de matisos, i nosaltres, en contemplar-los ho diem de la paraula perfecta que és sincera i clara, oportuna i honesta, senzilla i graciosa, aplicant-li mil d'altres adjectius que puguin expressar algun matis de perfecció.

La claredat és filla de l'amor a la veritat, amor que cerca donar a la veritat la major transparència. La senzillesa és fruit de la virtut de la humilitat que té horror a les buidors aparatoses. Ambdues qualitats, per si soles, de tal manera adornen la paraula, que la fan insinuant i agradosa, i ben, no obstant, dos joells que no sabem presentar-li molts literats, d'ara i de tot temps, conreadors d'una literatura obscuro i ampulosa.

Brindo la virtut de la honestetat del parlar al poble que m'escolta.

«Per què han d'ésser tanta els fills del poble que han arribat a perdre l'ús del verb adequat a cada ocasió, substituint-los tots per un verb únic impregnat de sectors de corrupció!

«Per què se't fon, o poble, a flor de llavi tota racional expressió d'alegria, de pena, d'admiració o d'indignació; cristallitzant aquests nobilitats sentimentals en interjeccions innobles i adhoc obscures saturades de ferum d'estabilitat i de bordell!

«I com podré parlar de la blasfèmia com no és per a exacerbar i maleir-la!

Gairebé arribaria a creure en una diabolica intervenció obstinada a esborrar del mapa de les llengües la llengua catalana, la nostra, agafa, de l'agor de la terra nostra, i dolça, de la dolçor del cor català.

Déu voldrà que el malparlar sia

foragitat de casa nostra i en aquell dia de glòria per la nostra Pàtria, quan fareu saltar els fills dels vostres fills damunt dels vostres genolls, jo ves que m'escolheu, no els ho conteu pas que en català, en català es vomitaven fletomies, que aquelles generacions s'avergonyirien d'ésser nates dels seus avis.

La paraula, si és paraula i no una estridència irracional, serà vera, bona i formosa, i en aquest triptic de qualitat, tot d'una sola peça, rau la seva perfecció, espurna de la infinita perfecció de la Trinitat divina.

Si tal do havem rebut, és just que fem gran festa. Brandin les campanes de les esglésies i sonin les trompetes dels pregons; cantin la te, la Pàtria i l'amor els poetes; glossin la virtut i el treball els glossadors; de vau la gràcia de l'Esperit Sant per la paraula dels ungits del Senyor i tot el poble aplegat a la gran sala com al ella fos un temple, celebri la «santa festa de la paraula perfecta»; santa, perquè substancialment no és altra cosa que una adoració a l'Omnipotent que ens l'ha donada.

LA MEMORIA DEL SECRETARI

El secretari del Jurat, En Josep Varias, llegí una molt ben escrita Memòria que va precedida d'unes belles paraules plenes d'emoció patriòtica que mereixen una ovació espontània del nombre auditori.

LA FLOR NATURAL

Oberta la plica que conté el nom del que obtingué la Flor Natural, resulta ésser guanyador del premi d'honor i corollia el jove poeta Octavi Salter, per la seva composició «Record d'un matí de primavera».

Entre els aplaudiments de la multitud, el poeta rep de mans del Jurat una formosa tola lligada amb bella cinta brodada dels colors nacionals. Acompanyat dels membres del Jurat, el poeta va a cercar la Reina de la seva elecció per a fer-li ofrena de la Flor.

LA REINA DE LA FESTA

Als pocs moments entra a la sala la Reina, del braç del poeta, i la Cort d'Amor, esclatant una ovació entusiasta.

Asseguda en el tron, el president proclama Reina de la Festa la bellíssima senyoreta Maria Soler i Ferrer, qui llua un magnífic vestit de rantes i una graciosa diadema de perles. La Cort d'Amor la componen les gracioses i gentils damiselles Anna Gibert, Àngela Mata, Maria Llopart, Roser Coscolla, Maria Font, Eugènia Rossell i Pilar Bosch. Les encisadores nenes Maria Sendra i Dolors Gibert feien a la bella Reina honors de patge.

El poeta premiat, senyor Salter, amb bella entonació, llegí la poesia guanyadora de la Flor, essent coronada amb grans aplaudiments.

L'ENGLANTINA

Resulta ésser guanyador de l'Englantina d'Or el poeta i company nostre En Lluís Valeri per la seva patriòtica composició «A Sant Jordi». El poeta, que es presenta a recollir el premi, llegí la poesia, que mereix una ovació.

LA VIOLA

La Viola és guanyada pel poeta i batlle de Terrassa, En Pere Salom i Morera per la seva poesia «La Verge Visitadora», la qual és llegida pel seu autor, qui fou entusiàsticament aplaudit.

ELS ALTRES PREMIS

Dels altres premis en són guanyadors:

Joaquim Ayné Rabell, Josep Pons i Tió, Felip Grangés, Raul M. Mir, Xavier Benguerel, Ferran Aguiló Vidal (el nostre volgut company), Pere Salom i Morera, Josep Carner, Joan Arús Colomer, Joan Minguet, Martí Revoltós, Llorenç Ribera, Joan Puvill, M. Villatrane, mossèn Joan Puntí, Sixt Vilà, Ramon Rosselló, Joan Forn, Manuel Montserrat, Lluís Tintoré i Mercader, Ramon Martí, Joan Sallars, Felip Grangés, Octavi Salter, Lluís Valeri, Trinitat M. Torredaba, Ramon Salas, Antoni Raventós, Joan Gomis i J. Torras i Llopart.

La majoria dels poetes premiats es presentaren a recollir els premis.

EL DISCURS DE GRACIES

El vice-president del Jurat, mossèn Josep Paradedà, l'inspirat poeta i escriptor distingit, llegí un magnífic discurs de gràcies ple d'altíssims conceptes i pulcrament escrit, vibrant de patriotisme i rublet de finíssimes galanies. Fou molt aplaudit.

Acabada la festa en mig d'ovacions i als acords de la cobla, sortí la Reina i la Cort d'Amor.

EL LUNCH

A la nit, la Reina de la festa obsequià el Jurat i poetes premiats, amb un delicat lunch en el qual es llegiren selectes poesies en mig de la més gran efusió i sincera companyonia.

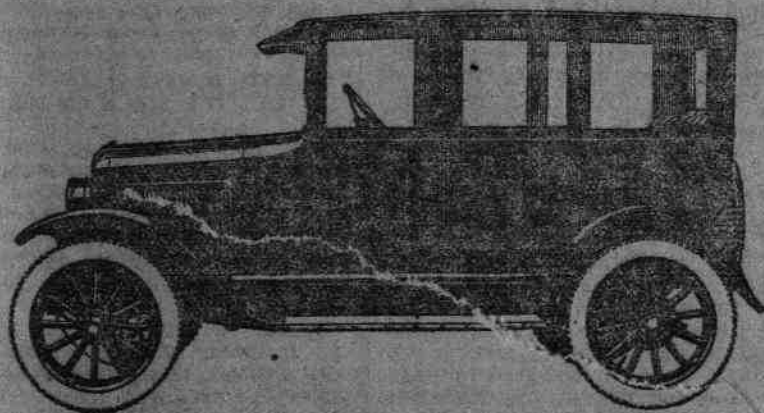
FINAL

Per a acabar, Els Jocs Florals de Sant Sadurní, per la seva acurada organització, per la seva dignitat altíssima i per la seva esplendor insuperable, seran recordats com una de les festes més belles de la nostra terra.

Es requisió indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

OVERLAND

L'AUTOMÒBIL MUNDIAL

El cotxe de més alta qualitat

i el de

MÉS BAIX PREU

Demaneu preus i proves al seu agent per a Catalunya, Aragó i Balears

PERE CISA ALSINA

Clarís, 98

BARCELONA

Exposició del Moble

STAND N.º 120

Visiteu aquest Stand on podreu apreciar l'alta qualitat dels mobles i prestatgeries d'acer

GF Allsteel

i l'excel·lència de les calculadores

"BRUNSVIGA"

V. GUILLAMET, Ronda Universitat, 31

BARCELONA

L'Exposició Internacional del Moble

FESTIVAL DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA

Per circumstàncies sobrevingudes a última hora, s'ha hagut de canviar la sardana de l'últim que s'interpretarà en el concurs de sardanistes del festival organitzat per l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat, per a demà, diumenge, a l'Exposició Internacional del Moble, executant-se la sardana «Camprodón», del mestre Manén, en lloc de la titulada «La professó de Sant Bartomeu», del mestre Català.

Compondran el jurat per a l'atorgació dels premis, En Joan Noguera Solé, president, representant de l'Esbart Folk-lore de Catalunya; En Josep Maria Cortada, secretari; i vocals En Joan Ruiz i Porta, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, En Narcís Guerra, de l'Agrupació Sardanista de Barcelona, i En Francesc Prats, del Foment Sardanista Andreuenc.

Precisa que cada «colla» porti el seu fiscalitzador.

El carnet de l'Associació de la Premsa és vàlid per a assistir a tan brillant festa, que promet constituir un veritable èxit pel gran nombre de «colles» inscrites i les innombrables peticions de localitats que continuen rebent-se de distingides personalitats.

Programa del concert per la Banda Municipal que dirigeix el mestre Lamote de Grignon.

Primera part: A. Thomas, «Mig, non», obertura (transcripció Ll. Oliva); C. Casademunt, «Anacreont», escena i dansa de Bacants; Sancho Marraco, «Glosses de cançons populars»; Usandizaga, «Pantomima de «Las Golondrinas».

L'acte de la inauguració

Segona part: Schubert, «Moment musical», (transcripció Lamote de Grignon); Pahissa, «Dansa de Tallaires», (de «Canigó» transcripció Ll. Oliva); Brétón, «Jota de «La Dolores», (transcripció de Lamote de Grignon); Wagner, «Els Mestres Cantaires», obertura.

L'Orfeó de Sans que dirigeix el mestre N. Solé executarà també un escollit programa, que es donarà a conèixer oportunament.

INSTRUCCIONS AL PÚBLIC

Per a la major comoditat del públic que va a l'Exposició el Comité organitzador d'aquesta recorda:

Que la línia de tramvia núm. 1 que surt de la Plaça de Catalunya (vora el carrer Pelayo) condueix fins a les portes A i E del Palau d'Art Modern.

Que la línia d'autòmbus que surt de la Plaça de Catalunya (davant del Círcol Equestre) condueix fins a peu de les columnes, per on també s'entra als Palaus.

Aquelles persones que utilitzen cotxe, i aquest hagi d'esperar-les, poden ingressar a l'Exposició per les portes A i B del Palau d'Art Modern prop de les quals poden deixar el vehicle, o bé per les situades a peu de les columnes, vora les quals poden deixar-lo també.

La porta núm. 3 del Palau Industrial (carrer de Mèxic, per on s'hi ha sortida), hi ha també tapissat perquè els vehicles, esperin llurs ocupants i que hauran entrat per les portes abans citades.

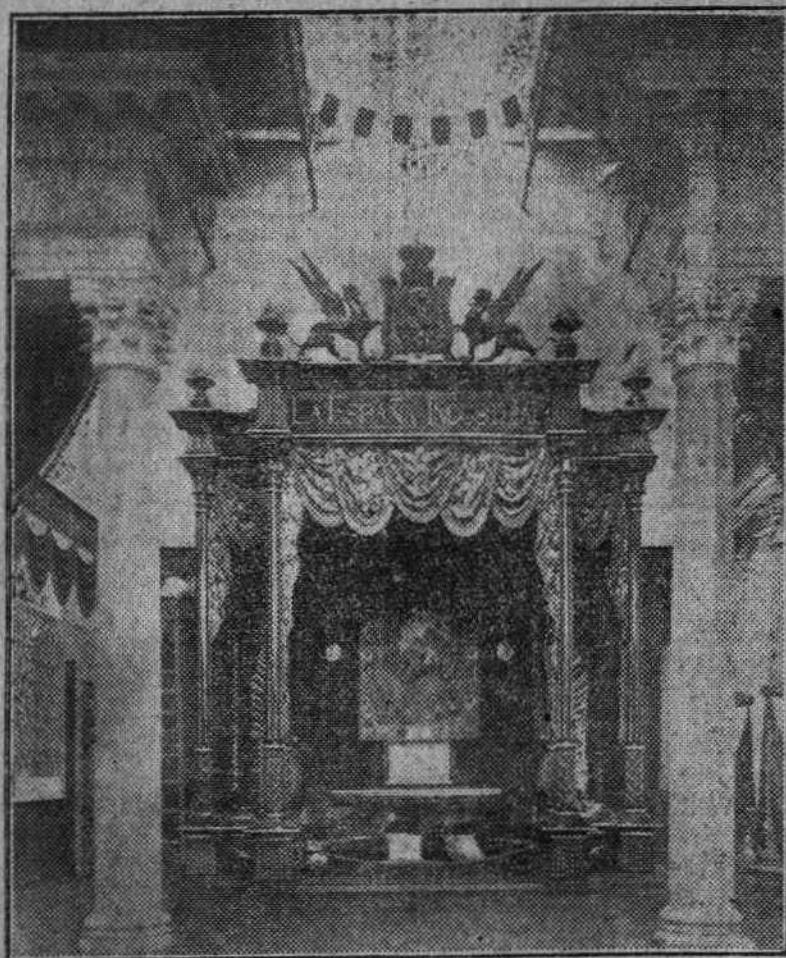
L'Exposició estarà oberta des de les deu del matí fins a la vuit de la nit. La sortida s'anunciarà mitjançant una sèrie de demostracions dels resultats obtinguts amb l'aplicació dels nous procediments.

LLIBRES NOUS

«Nuevas Orientaciones en Sieroterapia en tuberculosis» Barcelona, 1923.

El professor Francesc Sugranyes i el doctor Joan Riera Vaque, especialistes en aquestes matèries, han redactat aquest llibre que conté els darrers avenços de l'important problema de la curació de la tuberculosi, així com també una sèrie de demostracions dels resultats obtinguts amb l'aplicació dels nous procediments.

La instal·lació de LA ESPAÑA INDUSTRIAL a l'Exposició del Moble

Stand de «La España Industrial» que ha cridat l'atenció per la seva magnificència

Frappada de sensuïda l'atenció dels qui entren al gran saló B de l'art decoratiu, l'esvelt temple estil renaixement, que voltat d'opulentes draperies i emergint de la columnata que als angles del Nord forma el palau sobre mateix de l'escalinata d'entrada, constitueix la instal·lació de «La España Industrial». La famosa fabrica, una de les deganes de la nostra producció fabril colonera, la casa venerable que l'any 1923 va celebrar les seves noces de diamants, el 75 aniversari de la seva fundació, aporta a

l'Exposició del Moble l'esforç meritiu de les seves darreres creacions en teixits i estampats per a la confecció i decoració de mobiliaris i per a l'ornament artístic d'interiors i locals de tota mena.

Les dues notes dominants són el vellut estampat i la pell i cuir artístics, articles, ambdós, d'incalculable varietat de riquissims efectes. La pana o vellut, que tant crèdit dona avui la marca de la casa, és go que salta més al primer cop d'ull. Cortinatges, plafons, domassos, por-

tiers, omplen el Stand, tapissen per dintre i per fora l'edifici central, pugen als costats de la portalada i davallen de les columnes i sobre les baranes, donant al conjunt una aparença de singular severitat i riquesa. Alternant velluts i cuirs repujats s'obtenen elements decoratius de veritable valor artístic. Aquells dos gèneres, més la cretona estampada, en infinitat de combinacions de colors i dibuixos, també d'aplicació en els mobles, i les pells i teles per a relligats i estotgeria, fan que la totalitat d'aquesta instal·lació sigui sens dubte, i com a primera vista la tothom jutga, una de les més interessants i més adequades a l'objecte concret de l'Exposició ara inaugurada.

Els cortinatges de l'entrada un cop admirats, entra hom dintre del Stand el centre del qual ocupa el temple aïros i alt de deu metres, flanquejat de columnes, l'edifici del qual cobri-cela el famós tapís estil Gobelins, estampat «a mà», el qual tant va ésser apreciat per l'Exposició de 1888, i al seu peu cadirats diversos, folrats amb els materials producte de la casa: pells i velluts. El mur extern de l'esquerra sosté un mostruari de cuirs i pells gofrats, alguns amb daurats de sumptuosa vista. Al darrere els visitants miren la curiosa exhibició de tapes de llibre, relligades amb la tela per enquadernacions, article en el qual és «La España Industrial» la sola i única fabrica del regne. L'altre mur exterior, el de la dreta, porta un gran mostruari de panes i velluts que ensenya la varietat de classes i diversitat d'aplicacions, que surt de la manufactura d'aquesta poderosa entitat. Com és natural, les qualitats per la tapisseria dominen, en aquesta exhibició, sense oblidar però les que són utilitzades per a vestir i també per a calçats de moda.

Els dos murs que a l'esquerra i fons circumscriuen el Stand, ofereixen també una decoració curiosa. Correlat el dalt un fris festonejat amb elements de vellut i a baix un sòcol·compost de plafons de cuir repujat, imitació felicíssima sortida dels telers i les premses de la fabrica. L'espai intermediari està ocupat, a l'esquerra, per altres plafons de pell artificial i de pana, al voltant de dos balcons que són excel·lent mostra d'aplicació de senefa esampada a molts colors, i la paret del fons és centrada per

una disposició en forma de vano que aplega el mostruari de cretones per mobles, i el de les panes anomenades «iris», que s'adaptan al tapissat de cotxes, autos, vagons de ferrocarril per passatgers, i als mobles moderns, especialment sofàs i cadirats diversos.

La vista panoràmica de la fabrica, i el quadro de medalles que l'edifici estatja, recorden als visitants la gloriosa història de «La España Industrial», la societat anònima fundada l'any 1817, pels germans Muntadas, creació del seny econòmic d'aquell home d'empenta que es digué don Josep Anton Muntadas i Campeny, pare de l'actual gerent don Maties, primer comte de Santa Maria de Sans, qui fa més de quaranta anys ve regentant la casa, a la qual ha portat a una situació d'estabilitat i de prosperitat molt grans, i la qual en certa manera ell ha recreat, per haver transformat tota la producció de la fabrica, muntant-la a la moderna i introduint-hi l'elaboració dels novells articles com els velluts i teles per relligats, etc., que avui tothom admira. Don Maties Muntadas és un enginyer químic, format a Alemanya, a la Universitat de Wiesbaden, on fou deixeble de Fresenius, i als seus dots d'administrador savi i prudent uneix els d'ésser un tècnic de valua.

Es sabut que «La España Industrial» és una companyia anònima, amb capital de 8.000.000 de pessetes, distribuït en 16.000 accions de 500 pessetes, completament desemborsades, l'alta cotització de les quals en el mercat diu la confiança que hi ha en l'encertada gestió i sòlida situació econòmica de la societat. La casa posseeix actualment la fina, antiga fabrica i actual despatx del carrer de la Riera, ara amb entrada pel carrer de Sant Pau, la grandiosa fabrica de Sans — per cert fàcilment obtable des dels jardins de l'Exposició i Parc de Montjuich — i que cobreix entre edificis i terrenys la superfície de 71.000 metres quadrats. Allí es reuneixen les seccions de preparació, filatura, teixits, blanqueig, tintes, estampats, aprestos i acabats, velluts, etcètera, efectuant-s'hi totes les operacions industrials que converteixen la primera matèria, el cotó, en producte acabat i llest per al consum.

Les seves unitats de producció en el ram tèxtil són de 30.000 ptes i

1.500 telers. La secció d'estampats posseeix 10 màquines d'ample setzell i nombroses a doble amplitud per a l'estampació dels magnífics velluts amples per tapissaria, d'esplèndid efecte ornamental, que tothom pot veure a l'Exposició. La màquina motriu és un conjunt de més de seixanta electromotors, que desenvolupen una força motriu de 1.700 H. P. en total.

El nombre d'obers que treballen a l'immensa usina arriba tal volta als dos mil, comptant-hi els dos torns actualment en activitat. Pot ben dir-se que és el principal mitjà de sosteniment, amb les altres fabricques radicades, i després del «Vapor Veló» d'En Guell que allí va néixer, de la populosa barriada de Santa Maria de Sans.

Heu's aquí el detall d'articles que formen el quadro de productes de «La España Industrial»: Velluts, brotons, lliços, mostrejats, estampats i tenyits, «vellutillos», «Pana Sans», per a vestits, «Pana Magnús», per a cotinatges, en amplituds de 70 a 130 centímetres.

Novetats en estampats per a vestits: indians, cretones, setins, pèls, batistes, teixits mostrejats, trenelles estampades i lliços, qualitat «Pañete Espanya», etc.

Mobles i tapisseries estampats fins a 10 colors en cretona, reps, seta seti, vellut, etc. Molesquins i setins per a pantalons. Pells per a cotilles. Teles per a relligats, estotgeria, articles de viatge, etc. Pells i cuirs artístics repujats, per a la decoració de mobles, seients i folrats de cotxes, autos, etc.

Tots aquests productes són de consum a Espanya, Amèrica Llatina, Nord d'Àfrica, Països de Llevant, i adués a França i Països del Nord d'Europa, és coneguda la marca d'aquesta casa, honor de la indústria catalana. Les recompenses que ha obtingut han estat sempre les més distingides en les exposicions on ha pres part, havent guanyat el Gran Premi a les de París, 1889; Saragossa, 1906; Santiago de Galícia, 1908; València, 1910; Medalla d'or a Viena, 1873; Filadèlfia, 1876; París, 1878; Barcelona, 1888; i Londres, 1881.

En resum, la instal·lació d'aquesta poderosa casa barcelonina, és una de les notes més sobresortint de la magnífica Exposició del Moble.

FESTES MAJORS

A CAN TUNIS

Amb motiu de la festa major de la barriada, s'han celebrat diverses festes, les quals tingueren lloc a l'Ateneu Obrer, resultant en veritat extraordinàries.

El dissabte, festivitat de Nostra Senyora del Port, a les onze del matí, després de l'ofici celebrat a la tió parroquial, tingué lloc a la sala d'actes de l'Ateneu el repartiment d'actes de la Junta de l'Ateneu, acostumat de premis als alumnes que concorren a les classes diürnes i nocturnes de l'Escola que té aquella entitat obrera.

La concurrència que assistí a l'acte extraordinària, presidint-lo l'alcalde del barri de «Can Tunis», Jaume Torres Baillès, qui representava al tinent d'alcalde del districte, N'Enric Maynés. Els senyors an Farré Marqués i Pasqual Valls, president i vice-president respectivament de l'Ateneu; En Jaume Llavall, qui dula la representació al regidor En Josep Gabarró. En l'Ateneu Solsona, qui portava la secretaria de la tió d'alcalde del districte II, En Joan Clavé, l'alcalde segon del barri de l'hipòdrom, En Josep Ramesó, el professor-director de les Escoles En Joan Bagan, En Josep Bonastre, els individus de la Junta Instruïda, senyors Bonafont, Sallatichs, Ferrer Serra, Manajas i Andreu.

Els premis atorgats als alumnes foren consistir en diplomes, llibres, sobres de la Caixa d'Estalvis, medallions i joguines, donant-los els senyors protectors de l'Ateneu. Una volta acabat el repartiment dels premis, En Jaume Torres i Serra, el qual ostentava el càrrec de tinent d'alcalde de la Secció Instruïda de l'Ateneu, va dirigir la paraula als rebuts, saluand-los primerament a les autoritats i explicant després amb tècnica pedagògica la significació i alcans de l'acte que estava celebrant; així mateix posà de manifest la importància i el creixement de la barriada de Can Tunis i els beneficis que a la mateixa aporta l'establiment i actuació de l'Ateneu i de les Escoles lliures.

Una volta acabat el repartiment dels premis, En Jaume Torres i Serra, el qual ostentava el càrrec de tinent d'alcalde de la Secció Instruïda de l'Ateneu, va dirigir la paraula als rebuts, saluand-los primerament a les autoritats i explicant després amb tècnica pedagògica la significació i alcans de l'acte que estava celebrant; així mateix posà de manifest la importància i el creixement de la barriada de Can Tunis i els beneficis que a la mateixa aporta l'establiment i actuació de l'Ateneu i de les Escoles lliures.

Una volta acabat el repartiment dels premis, En Jaume Torres i Serra, el qual ostentava el càrrec de tinent d'alcalde de la Secció Instruïda de l'Ateneu, va dirigir la paraula als rebuts, saluand-los primerament a les autoritats i explicant després amb tècnica pedagògica la significació i alcans de l'acte que estava celebrant; així mateix posà de manifest la importància i el creixement de la barriada de Can Tunis i els beneficis que a la mateixa aporta l'establiment i actuació de l'Ateneu i de les Escoles lliures.

Una volta acabat el repartiment dels premis, En Jaume Torres i Serra, el qual ostentava el càrrec de tinent d'alcalde de la Secció Instruïda de l'Ateneu, va dirigir la paraula als rebuts, saluand-los primerament a les autoritats i explicant després amb tècnica pedagògica la significació i alcans de l'acte que estava celebrant; així mateix posà de manifest la importància i el creixement de la barriada de Can Tunis i els beneficis que a la mateixa aporta l'establiment i actuació de l'Ateneu i de les Escoles lliures.

La senyada de la agrupació coral de l'Ateneu La Lira Tunisenca una luxosa corbata ofrenada per l'Ateneu en recordança de la festa major. També varen dirigir la paraula al públic, el president de la Junta directiva dels chors d'En Clavé, senyor Vidal, i el de l'Orfeó Republicà Balear, senyor Flot.

Acompanyant al regidor senyor Capdevila els de l'Ajuntament de Palma N'Antoni Coll i En Julià Farreljans.

La Junta de l'Ateneu feu servir a tots els choristes un refresc esplèndid.

Les altres festes celebrades a l'Ateneu Obrer consistiren en balls d'orquestra i funció teatral, que es vieren concorreguts. Per a coronament de la festa major feu enguait un magnífic castell de focs artificials, que havia estat montat enfront de l'Ateneu, al mig del Passeig de l'Agricultura, el qual pogué ésser vist per tots els veïns de la barriada de Can Tunis.

A VALLDORREIX

La Festa Major de Valldoreix (Sant Cugat del Valles) se celebrà el dia 16, segons el programa següent:

Avui, vigília de la festa major, a les dotze, hissament de banderes al campanar, repicament general de campanes, que es repetirà a les dues i a les set de la tarda, i dispar de trons i morterets, anunciadors de les festes.

Dia 16, Sant Cebrià, festa patronal i major de Valldoreix.

A les set del matí, missa parroquial resada. A les nou, repicament general de campanes, i a les deu, sortida de la rectoria dels senyors Administradors, Obrers, sacerdots assistents. Rnd senyor rector i autoritats que, acompanyats de l'orquestra «L'Armonia», de Sant Cugat, es dirigiran a l'església parroquial per tal d'assistir a l'Ofici solemne que en honor del Sant Patró de la parroquia de Valldoreix celebrà el rector Dr. Josep Castellà. Pvre., rector de la dita parroquia, assistit pels rectors veïns, i a presència de les autoritats de Sant Cugat.

Un nodrid chor, acompanyat de la citada orquestra, cantarà, a tres veus, una inspirada missa del Mre. reverend Peró.

Dirà el sermó de Sant Cebrià el reverend don Joaquim Masdexeart i Castellà. Pvre., catedràtic del Seminari Conciliar de Barcelona.

Acabat l'Ofici, la imatge i la reliquia de Sant Cebrià seran acompanyades per don Joaquim Masdexeart i en lluita processó pels fidels, administradors, obrers, clerecia i autoritats assistents, que seguirà el curs tradicional, i de tornada a l'església es cantaran a tota orquestra els Goigs del Sant Patró.

Després de la processó, a la plaça de l'església es ballaran sardanes.

A dos quarts de quatre de la tarda, a l'era de la rectoria, l'orquestra citada executarà el millor del seu extens repertori en balls típics i sardanes i el tradicional ball de rams.

El dia 17, a les nou, missa de Rèquiem en sufragi dels fidels i benefactors difunts de la parroquia.

—Passen l'estiu en aquest poble de Valldoreix, disfrutant de la seva magnífica situació topogràfica i del seu clima agradable i saníto, les famí-

lies Busquets, Cortes, de Dalmau (Faust), de Vidal, Castanyer, Predile, Dr. Real, Serrera, L'issey, Borrás, Gerdany, Civil, Barbany, Massana, Teixidó, Muntaner, Menta, Miró, Rosich, Altet, Caballé, Carreño, Coris, Beltrami, Cabeceras, Lluch, Biosca, Tapias, Fusté, Quadreny, Abolla, Perbellini, Blanquer, Pallesja, Fontes, Dr. Segalà, Ruiz, Fenosa, Camarasa, Castillo, Montané, Cot, Plahar, Navarro, Balaña, Vidal, Manau, Llamaña i molts d'altres els noms dels quals sentim no recordar.

Cultura

El Sindicat Barcelonès de l'Agulla (Sant Pere més Alt, principal), començarà les classes nocturnes per a obrers el dia primer del propi octubre. Es donarà lloc tots els dies de treball de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, i hi haurà seccions de lectura, escriptura, comptes, tall i confecció; dibuix, música i labors.

La matrícula, que és gratuïta per a totes les sòcies, estarà oberta cada diumenge, dimecres i divendres, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, a l'estatge social, des del dia 17 del corrent al 15 del propi octubre.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

Secció Permanent d'Educació i Instrucció.

Demà, a les deu del matí, exàmens de Gramàtica Castellana per l'ingrés a les classes de Francès, Anglès, Alemany i Taquígrafia.

A les quatre de la tarda, Aritmètica per l'ingrés a les classes de Càlcul Mercantil i Teneduria de Llibres.

A les cinc de la tarda, Gramàtica Castellana i Redacció Epistolar per l'ingrés a la classe de Dactilografia.

A dos quarts de cinc de la tarda, es donarà lloc mensual de cuina casolana.

Avis:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggericions dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots ells comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggericions que siguin útils

ELS ESPORTS

FUTBOL

El C. S. CRACOVIA a Barcelona.

Per a lluitar contra el F. C. Barcelona, albirarà el C. S. Cracovia l'equip següent:

Papiel, Gintel, Fryc, Stycken, Cikowski, Synowieg (capità), Zimowski, Reyman, Kaluza, Kogut, Sperling, a continuació donem algunes dades biogràfiques sobre els principals jugadors polonesos.

Gintel Luis: (5 vegades internacional) té 24 anys d'edat, acaba els seus estudis en l'escola superior industrial, juga en el primer equip des de l'any 1916, el millor defensa de Polònia; en l'últim partit internacional contra Iugoslàvia el millor home dels 22. El joc d'aquest defensa és molt net.

Papiel Stefano: (dues vegades internacional), 27 anys d'edat, tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1913, el més fort de l'equip quant a constitució física, molt segur en les seves parades. També és bon bogador i excellent «skieur».

Fryc Stefano: (quatre internacional) Té 29 anys d'edat, acaba la seva carrera de tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1911, alt i molt fort.

Stycken Zdzislaus: (dues vegades internacional), té 28 anys d'edat, és tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1914, el seu joc és fort però res de brutal.

Cikowski Stanislaus: (sis vegades internacional), 23 anys d'edat, estudiant de medicina, des de l'any 1916, juga en el primer equip, el millor mig centre de Polònia, molt ràpid, fort i amb molta resistència. El seu joc sempre és el d'ofensiva, també té un shoot fort i segur.

Synowieg Thaddaus: (cinc vegades capità de l'equip nacional de Polònia) té 23 anys d'edat, redactor de portu, el senyor del futbol, a Polònia. Juga en el primer equip des de l'any 1910 (283) partits, és capità de l'equip des de 1913. Jugador molt net i segur.

Zimowski Miodslaus: (una vegada internacional), té 22 anys, estudiant actualment al servei militar, juga en el primer equip des de fa unes tres temporades, molt ràpid i gran treballador.

Reyman Johann: Té 20 anys, estudiant, juga en el primer equip des de fa dos anys, bon jugador per a la combinació.

Kaluza Josef: (cinc vegades internacional), té 28 anys, juga en el primer equip des d'uns onze anys i és actualment el millor davanter centre de Polònia.

Kogut Adam: (una vegada internacional), té 25 anys, és tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1920, forma molt bona pare-

lla junt amb Sperling.

Sperling Leon: (6 vegades internacional), té 23 anys d'edat, el millor esquerra de Polònia, molt ràpid amb un bon shoot.

Suplents: Strycharz Eduard, Chruscinski Sigismund, i Lanke Marian.

ATLETIQUES

Boxa. — Avui tindrà lloc als jardins del Parc, la vetllada de boxa Ricard Alls-Agustí Villar que el dijous va haver de suspendre's pel mal temps.

El programa de la mateixa e's componrà dels següents combats: primer, White-Garcia, segon, Tomás-Durà; tercer, Feran Urtsun-Jacint Fabregat i quart, Ricard Alls-Agustí Villar.

Per aquesta vetllada hauran d'utilitzar-se les mateixes invitacions que es varen repartir pel dijous.

Nova York, 15. (Urgent). — Campionat mundial de boxa, pesos pesats.

L'americà Dempsey venç l'argenti Lluís Firpo al segon round, per «knock-out». — Havas.

Nova York, 15. — Heu's aquí alguns detalls del match Dempsey-Firpo.

Els dos bajadors entren al «ring» quasi simultàniament, essent rebuts pels xardorosos i entusiastes aplaudiments del públic. En el primer «round», Dempsey dirigeix un recte, que li falla, contra Firpo, el qual a la vegada aconsegueix enviar un recte contra Dempsey, però cau quasi al mateix temps d'un nou i violent recte de Dempsey, aixecant-se abans d'acabar-se els deu segons seglamentaris.

En el segon «round», el llanqui ataca l'argenti, fent-lo rodar per terra.

Aquest en aixeca-se, dirigeix un violent cop contra Dempsey, llençant-lo contra les cordes. Dempsey, encara que mig trontollant-se, torna al combat, i Firpo li colpeja repetidament el cap amb alguns rectes, deixant-li la cara plena de sang. El llanqui es refà i allarga un cop a Firpo fent-lo rodar per terra. En aixecar-se, reb un nou «crochet» i diversos rectes que al costat dret i esquerre del cos li va aplicant Dempsey. Sagnant i trontollant-se, s'aixeca novament Firpo abans que sonin els deu segons seglamentaris, en actitud valenta; però Dempsey aconsegueix col·locar-lo alternativament un «crochet», un esquerre i un recte al mentó de Firpo, qui es despenja definitivament.

L'àrbitre compta els deu segons seglamentaris i declara vençut a Firpo. Dempsey és saludat per una delirant ovació que li tributa el públic a peu dret.

Havien assistit al match unes noranta mil persones. — Havas.

CICLISME

Esport Ciclista Badaioní. — Havent rebut aquesta entitat la notícia de la visita que l'infatigable S. C. Català prepara per a demà diumenge, er al seu velòdrom, als b'atallans han organitzat en llur obsequi una cursa per carretera i per a neófits, a base dels següents d'atals del n'able motorista senyor Escalé, i el no menys notable mecànic senyor Gamisans. Primer, 15 pessetes; segon 10 pessetes; després 5, 5 i una mànxa.

La cursa, a la qual donarà sortida el més vell dels nostres amants del ciclisme, En Josep Jons Solà, tindrà lloc poc després d'arribar la munió de ciclistes del Català, als quals els d'aquesta ciutat sortiran a saludar als afores de la nostra ciutat, reunint-se després en un esmorzar de germanor en el camp.

Per al dia 23, també prepara l'esmentada entitat una nova prova per carretera, d'uns 40 quilòmetres, o sigui, sortida del Velòdrom, cap a Montgat, Masnou, Premià, Vilassar, Mataró, Argentea, Vilassar i Badalona.

Per aquesta cursa, ultra els premis que donarà l'entitat, es compta amb una important prima de don Josep Pujol Poch, propietari de l'Auto C-ratge Esport, de Mataró.

MOTOR

El director Tècnic de l'Autòdrom Nacional, senyor Fric Armangó s'ha traslladat de Mida a Tòrr i d'allí passarà a París, on acabarà de recollir les inscripcions per a les pròximes carreres. La llista de marques i conductors inscrits la facilitarem a la seva arribada amb tota exactitud.

Mobles Gimbert

Amb motiu de l'EXPOSICIÓ DEL MOBLE tenim els millors stocks en habitacions completes
PREUS REDUITS

CANUDA, 35
Telèfon 4161 A

Per molts motius us interessa
visitar el nostre Stand núm. 74

Maritima i Comercial

MOVIMENT DEL PORT

VAIXELLS ENTRATS:
 Dia 14
 Vapor espanyol «Monte Toros», de Mahó, amb càrrega general i 22 passatgers.
 Vapor italià «Principessa Mafalda», de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i 34 passatgers.
 Vapor espanyol «Cabo Menor», de Santander, amb càrrega general i 7 passatgers.
 Vapor espanyol «Cullera», de Gandia, amb càrrega general i 85 passatgers.
 Veler italià «Addaura», de Porto Conte, amb carbó.
 Vapor suec «Ostank», de Màlaga, amb unistat d'amoniac.
 Vapor espanyol «Nortes», de Tarragona, amb llaut.
 Vapor espanyol «Balear», d'Alfacs, amb càrrega general i 25 passatgers.
 Vapor espanyol «Conde de Zubiria», de Gijón, amb carbó.
 Vapor noruec «Vard», de Londres, amb càrrega general.
 Paillbot espanyol «Montjoya», de Palma, amb sorra.
 Vapor francès «El Saules», de Masagran, amb càrrega general.
VAIXELLS DESPATXATS:
 Veler italià «Raffaello», en llaut, cap a Ajaccio.
 Veler italià «Segretario del Beccaro», en llaut, cap a Propiano.
 Paillbot espanyol «Joven Paquito», amb càrrega general, cap a Palamós.
VAIXELLS SORTITS:
 Vapor alemany «Alicante», amb càrrega general i de transit, cap a Sant Felix.
 Vapor alemany «Rapallo», de transit, cap a Cartagena.
 Vapor noruec «Hector», amb càrrega general i de transit, cap a Tarragona.
 Vapor noruec «Hector», amb càrrega general i de transit, cap a Nova York i escales.
 Vapor italià «Ducca d'Aosta», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.
 Vapor italià «Principessa Mafalda», amb càrrega general i de transit, cap a Gènova.
 Vapor anglès «Neotafeld», en llaut, cap a Barry Road.
 Vapor espanyol «Balear», amb càrrega general, cap a Alfacs.
 Vapor espanyol «Cabo San Vicente», amb càrrega general i de transit, cap a Búbia i escales.
 Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Palma.

Borsa de Barcelona

MERCAT LLIURE DE VALORS

15 de setembre de 1923.

Avui, com tots els dissabtes d'aquest estiu, no hi ha sessió oficial de Borsa. Unicament ha tingut lloc aquest matí l'acostumada sessió d'operacions de valors a terme, al Casino Mercantil.
 S'ha fet de Nord de 68'30 a 68'05 i a 68'10; Alacants a 67'95 i a 67'80; Colonial a 68'60; Gran Metropolita a 152'85; i Autòmnibus a 96'00.
 Diferències.—De la tanca d'ahir, a les cinc de la tarda, a la d'aquest

matí, es puja 0'05 de Nord i Alacants, i de Colonial e baixa 0'25.

Canvi estranger.—En el mercat internacional, particularment en el referent a la Borsa de París, ha influït així que es tingueren notícies dels esdeveniments polítics d'Espanya. Continua, per tant, més precipitada encara, la davallada de la pesseta, la tempesta inclosa. Per això és que avui, en les operacions matinals que tenen lloc als banys d'aquesta plaça, han tingut disminució en llurs cotitzacions, determinats signes que fins ahir s'havien cotitzat amb alça. Per les notícies que es tenien aquest matí de Madrid, s'ha capgirat la ruta empresa aquesta darrers dies.

En quant al canvi italià, la solució donada per la Conferència d'Ambaixadors, feu que de seguida es possessin les llires als voltants del que es cotitzava abans del conflicte italià-grec.

Els canvis d'aquest matí eren: Francs 43'70, Suïssos 132'50, belgues 36'20, llures 33'80, dòlars 7'45, llires 83'10, i marcs a deu cèntims de peseta el milió.

Canvis facilitats per Banc de Catalunya

Barcelona, 13 de setembre de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT

Portugal	0'33	ptes. escrit
Argentina	2'42	> pes
Holanda	2'98	> florí
Suècia	1'98	> corona
Noruega	1'25	> »
Txecoslovàquia	22'30	> 100 cnes.
Polònia	0'0075	> 100 marcs

Alfons	40'00
Unces	39'50
Isabel	43'50
Quarts	39'50
Petit	39'50
Dòlars	7'20
Lliures esterlines	35'50
Francs	39'50

Francs	43'35
Lires	32'85
Lliures esterlines	33'85
Marcs	0'00003
Corones	0'009

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS
 Rambla del Centre, número 2

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	16.79	00.00	16.89	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	15.02	14.85	14.87	00.00		15.05
Març	14.84	14.87	14.68	00.00		14.85
Maig	14.69	14.62	14.53	00.00		14.69
Juliol	14.43	N.	14.27	00.00		14.42
Octubre	15.54	15.37	15.42	00.00		15.52

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	31.23	31.30	Nbre.	17.00	00.00	17.15
	Novembre	Gener	Gener	17.15	00.00	17.30
Sakellaridis	35.10	35.70				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	28.55	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.80	27.09	27.13	00.00
Març	26.80	27.08	27.10	00.00
Maig	26.75	26.96	27.05	00.00
Octubre	27.60	27.73	27.93	00.00
Desembre	27.23	27.45	27.60	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	27.50	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.58	26.71	00.00	00.00
Març	26.55	00.00	00.00	00.00
Maig	26.38	00.00	00.00	00.00
Octubre	26.80	26.93	00.00	00.00
Desembre	26.74	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 14 de setembre de 1923

Espectacles

Teatre Català ROMBA

Avui, dissabte, nit, a les deu. Primera de les deu úniques funcions de la cèlebre companyia MOLASSO. Grandios espectacle de

BALL I MEXICA

Primer: LE PETITE GOSSE, formós ball mímico en un acte i dos quadros. Segon: la cèlebre

HEDDA RISTORI

amb el seu repertori. Tercer: la comèdia musical

LA MIMADA

prenent-hi part les primeres ballarines LA SERENA LUISA RUBINI, TOSCA KESARI i el senyor MARIUS MOLASSO, secundats per 30 FORMOSOS BALLARINES, 20 Demà, diumenge, dos grans espectacles per la gran companyia Molasso. Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Empresa FRANCESC DELGADO
 Gran Companyia de Comèdia

Antonia Plana-Emili Diaz

Avui, dissabte, nit, a les deu. DEBUT DE LA COMPANYIA amb l'ESTRENA a Barcelona del drama en tres actes de Franco de Viu

La Flor de Córdoba

obra estrenada amb extraordinari èxit per aquesta companyia al Teatre Rómulo de Madrid. Diumenge, tarda, a les quatre: PUNTA DE VIUDA I LA FLOR DE CORDOBA. Nit, a les deu: LA FLOR DE CORDOBA. Es despatxa a comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Equestre

Avui, dissabte, dia 15, nit, a les deu. XARDOROS EXIT DE TOTA LA COMPANYIA. LES 4 BARRETES, poutpourri acrobàtic. LES ROBBINS, domptador de bicicletes. TROUPE TITTO-RIFFI, 7 formidables saltadors. Cada dia continuen i sorprenden els èxits de FRED SILVESTER i C., dels inimitables 4 UESSENS. LES MANDOS, sorprenent, artísticíssim remolí de la mort. F. P. LEE, veritable succés, original, únic. C. FONTANAS. THE STRAKAY. THE ARQUES, etc. Entrades còmiques pels molt aplaudits clowns GERMANS FERRONI, NAVAS i GEROME, SILVA i KODAK. — Demà, diumenge, tarda, a les quatre, i nit, a les deu, extraordinàries funcions. — Cada diumenge, dijous i dissabtes, matinals a dos quarts de cinc de la tarda. — Dijous que ve, 3 FAMOSOS DEBUTS, 3. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de JOAN VELA

Avui, dissabte, dia 15 de setembre. Nit, a les deu. Gran èxit de la famosa obra en tres actes, de don Josep M. Granada.

EL NIÑO DE ORO

Gran quadro flamenc, el mateix amb que fou estrenada l'obra al Teatre de la Comèdia de Madrid. GERMANS GAZPACHAS i GERMANS HIDALGO.

IMPORTANT. — Continuànt pendent de solució l'actual conflicte teatral i no disposant l'empresa, del personal de maquinària, s'avisava al públic que l'obra es representarà sense el decorat propi de la mateixa.

Demà, diumenge, tarda i nit, EL NIÑO DE ORO.

TEATRE COMIC

Avui, i demà, diumenge, grans funcions per la companyia de

JAUME BORRAS

Extraordinàries representacions de EL MONJO NEGRE i LA DIDA

Teatre Bosc

Avui, dissabte, i demà, diumenge, dues gandioses funcions per l'il·lusionista més bo del món, EL GRAN RAYMOND, el qual executarà programes monstres de tres parts, a preus econòmics. (Fixeu-vos amb els cartells.)

Teatre Barcelona

SESSIONS D'ART MERCE NICOLAU

Primer actor i director:

ENRIC JIMENEZ

Avui, dissabte, nit, a les deu. ESTRENA del drama en quatre actes, de l'eminent autor rus Artzbrachov, traducció de Josep M. Jordà, GELOSIA. — Demà, diumenge, tarda i nit GELOSIA.

Teatre Barcelona

Temporada de tardor
 Gran companyia de comèdia
ALBA-BONAFE
 Inauguració, 21 de setembre

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, dia 15, nit, programes selectes. Quatre èxits. La formosíssima comèdia L'ESTRANYA AVENTURA. El cinèdrama FUROR PASSIONAL. La divertida pel·lícula VIDA DE CAMP, i l'interessant film HISTORIA D'UN XANTAX.

Diorama

Programa per a avui: Grandios èxit de l'extraordinària i interessantíssima superproducció

Nanuk l'esquimal

COMTE AMB EL WHISKY, comèdia de bromes continua. FLOR DE FOC. LA REINA DELS GITANOS, episodis sisè i setè. — Demà, diumenge, grans sessions. Últimes projeccions de NANUK L'ESQUIMAL. A la nit, augment de programa, i estrena dels episodis vuitè i novè de LA REINA DELS GITANOS.

Saló Catalunya

Gran sala de moda

Avui, dissabte, dia 15. Tot estrenes: EL LLAC INVISIBLE (Programa Ajúria), per Irene Castle. L'HERÈNCIA DE LA MARE, sentimental comèdia dramàtica. L'HOMME FERA. DONYA TERREMOTO, comèdia. — Demà, diumenge, a la nit, gran esdeveniment, estrena de la primera de les grans exclusives de la temporada L'ATREUIT (Artistes Associats), última creació de Charles Ray. — Avui, el més gran de la cinematografia. — Dilluns, dues estrenes: EN TOMASSET CAMPIO DE GOLFE.

Gran Teatre Comtal i Gran Cine Bohemia

Avui, dissabte, dia 15, nit, programes colossals. Cinc èxits. L'encisadora comèdia: L'ESTRANYA AVENTURA. El cinèdrama, FUROR PASSIONAL. La pel·lícula còmica. VIDA DE CAMP. L'interessant film HISTORIA D'UN XANTAX, i desè i últim episodi de la colossal pel·lícula, LA REINA DELS GITANOS.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371

Tocant a la Plaça de l'Angel

Avui, dissabte, LA REINA DELS GITANOS, vuitè i novè episodis. EL DIAMANT BLAU. INSTANT MATERNAL. COMTE AMB EL WHISKY. LA CASA DE DISPESES. — Demà, diumenge, a la nit, últim de LA REINA DELS GITANOS. — Dilluns, estrenes, projectant-se SENS PIETAT.

MONTALEGRE

Conraria, Colònia Bosc, Pont Monges

Servei diari d'autòmnibus, des de Badalona. Horaris i detalls Telèfons: 46 B, 3299 A i 685 B.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

AVUI

estrena a l'aristocràtic

Saló Kursaal

de la SUPER-JOIA
 de la UNIVERSAL

MULLERS FRIVOLES

coneguda mundialment per la pel·lícula del milió de dòlars.
 Interpretada pel famós actor Von Stroheim.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

ORQUESTINA SUÏS

Saló de reunió de famílies distingides. — Avui, dissabte, inauguració de la temporada, amb l'estrena de la primera jornada de la superjoia Universal, MULLERS FRIVOLES (exclusiva d'aquesta empresa), pel gran actor VON STROHEIM; degut al llarg metratge, està dividida en dues jornades, completant el programa la formosa comèdia dramàtica, FUROR PASSIONAL, per la formosa artista DORALDINA. SONANT EL QUERO O EL BONADOR ARISTOCRATIC, cinquè «round», per l'ellegant boxador REGINALD DENNY. PASSEIG AERI, còmica de gran bromes, i ACTUALITATS GAUMONT.

NOTA: Avui, dissabte, tarda, de sis a vuit i demà diumenge, en la sessió matinal d'onze a una, es despatxaran butxaques numerades per a la sessió especial de les sis de diumenge. Dilluns, estrena de la magnífica alta comèdia, VIATGE AL PARADÍS, per la gentil artista BERT LITTELL.

TIBIDABO

Demà, diumenge, matí, d'onze a una, sardanes per la renomada cobla CATHALONIA

A la tarda, gran concert per la banda ARMONICA BARCELONESA, putinells a l'aire lliure, elevació de globus grotescos i amb sorpreses japoneses. Funcionaran totes les atraccions.

Talaia, Ferrocarril aeri,

Museu de guerra, etc.

Servei fins a la una de la matinal.

PARC

Avui, dissabte, nit, a un quart d'onze

BOXA

Quatre grans combats. S. Urtaun contra S. Fabregat. RICARD ALIS campió d'Espanya, contra A. VILLAR, vencedor del campió de Suïssa. — Cafè Restaurant. Pista de gel. Pròxima reobertura. Entrada de pas seig, 1 pesseta.

TURÓ PARK

PABU DE MODA

Últims dies del ENVELAT MONUMENTAL Nit, GRAN BALL Autòmnibus, Plaça Catalunya a Turó Park i tramvies fins a la matinal.

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE

PARC DE MONTJUICH

Demà, diumenge, a les tres tarda Gran festival popular a benefici de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona.

Banda Municipal. Orfeó de Sans. Gran concurs de sardanistes. Castell de focs artificials. Sorteig d'abonaments d'entrada. Altres festivals. Audició per mitjà de la telefonía sense fils.

ENTRADA UNA PESSETA

TOS Pasta pectoral

balsàmica per a calmar la TOS i facilitar l'expectoració Antic preparat del Dr. ANDREU Demani's a totes les farmàcies

Servei constant i econòmic

A tot arreu les gomes per a camions han demostrat ésser de gran valor i molt econòmiques per a les persones que n'han fet ús.

La Companyia Goodyear fabrica tres tipus de gomes per a camions, els Bandatges de Coixí All-Weather, els Bandatges Massissos All-Weather i els Neumàtics Gegants de Corda.

Permeteu que el venedor Goodyear vos ajudi a determinar el tipus més adequat per al vostre treball.

GOOD YEAR

Bandatges Massissos

IDORMIU TRANQUILS

SENSE QUE ELS MOSQUITUS US MORTIFIQUIN!

El perfum higiènic, desinfectant i absolutament inofensiu

ZAMPIRONI

allunya de les habitacions aquestes empipadores bestioles, que amb llur fiell verinós escampen sovint greus malalties

REFUSEU LES IMITACIONS

Recordau's-en!

ZAM-PI-RO-NI

SE VEN A TOTES LES DROGUERIES I BASARS

AGENTS A ESPANYA: J. URIACH I C^a: BARCELONA

Serveis de la Companyia Trasatlántica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

MONTEVIDEO

El vapor sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 28 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a l'Havana, i Veracruz.

ALFONSO XIII

El vapor sortirà el dia 17 de setembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatges cap a Costa Rica i Pacífic amb trasbord a l'Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

BUENOS AIRES

El vapor sortirà el dia 10 d'octubre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracàs, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

INFANTA ISABEL DE BORBON

El vapor sortirà el dia 4 d'octubre de Barcelona, el 5 de València, el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FERNANDO POO

CIUDAD DE CADIZ

El vapor sortirà el dia 15 de setembre de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlántica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'annunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acri dit per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Comandes

Jove alta

tipu agitanat urgeix per a acabar pel·lícula. Escriure 5.024. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (Anunci).

Vendes

Torre es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Casa torre gran, en poble prop de Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.536 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, renda al mes 955 pessetes, per 25.000 duros.

Auto «Martini» 18/22 set seients, estat nou, venç a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Auto semi-nou, dos bagquets marca Doby, roda recanvi, venç per 3.500 pessetes.

Caseta barraca prop carrer València, molt ben situada, amb jardí i hort, sense estranyar, es ven per 1.600 pessetes.

Torre es ven, pen tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratisima, 15.000 ptes.

David motor mag. 2 bagquets, en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Ford Sedan, en molt bon estat, venç per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova.

Auto esport arrancada elèctrica, cluc seients, a tota prova, es ven per 9.000 ptes.

Se ven en c. Mallorca casa de 12 pisos i botiga, renda l'any 8.760, per 38.500 duros.

Auto Ford Sedan, molt bon estat a tota prova, per 3.600 pessetes.

Camioneta Ford, molt ben carrossada, propia per a telèx i simular, a tota prova, per 4.100 pessetes.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i algunes minerals, es venen directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Balit, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Terrenys

a preus ventatjosos per a vendre en bloc o en parcel·les, formant en total uns 14 solars, situats davant a la Sagrada Família. Raó: «Federación de la Propiedad», Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles. «Joaquín de J. Moll», Rambla de les Flors, 8 A, Cardenal Casañas, 8.

Caditals

Buget, lavabo, miralls, llits, es venen a qualsevol preu. Palma Sant Just, 1, 1er.

Venc cotxe

amb patent. Rbla. Flors, 24, 1r.

Formosa finca

aprop La Garriga, 300 quarters, regadiu, vinyedes, avellaners, secà, bosc, casa, manantial salinífer propi. Edifici propi per a sanatori, comunitats, luxes quarto de bany i cuina en terme, aigua en tots els pisos i tres cases per a masovers, cotxera i quadres, etc. Preu únic 40 mil duros. Raó: Arribau, núm. 56, principal, segona.

Lloguers

Torre a Horta amb jardí, aigua i electricitat, es lloga per 30 duros.

Torre per llogar sense traspàs, pen tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Pis gran 6 habitacions, safareig i terrat; aprop Rambles, 50 duros lloguer sense traspàs.

Pis principal en carrer central, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant. Lloguer 60 duros.

Torre a Gràcia, pen tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dreta Alxampla. Lloguer 50 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, sense traspàs, lloguer 40 duros, moderns, recent construïda.

Pis sense traspàs, 3 habitacions, ascensor, bany, water, molt centric, lloguer 45 duros.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5.

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 28, entressol. C. BIEGER.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspàs.

Espardenyeria molt centrada, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assal, moltes habitacions.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Assal, molt ben situat, set habitacions, per absentar-me, per 4.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispeses, traspasso per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt centric.

Taberna-Bar i menjador, molta clientela, tocant carrer Carmona.

Piset en torre, se traspassa amb mobles, bon preu, 4 dormitoris, menjador, safareig, water i electricitat. Lloguer 20 duros.

Pis 8 habitacions totes ben moblades amb ascensor, bany, water, comoditat, lloguer 45 duros, traspasso 5.000 ptes.

Principal al Poble Sec, se traspassa sense mobles, lloguer 35 duros.

Pis 4 habitacions se traspassa moblat per 3.000 pessetes, lloguer 9 duros, prop carrer Princesa.

Pis lloguer 30 duros traspassa, se amb mobles, 2.500 pessetes al Paral·lel.

Botiga tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Torre al Poble Sec, 4 habitacions, menjador, gas i electricitat, jardí i pati. Lloguer 30 duros, se traspassa sense mobles.

Piso centric, tocant Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 5 de la tarda.

Traspasso pis prop Granvia esquerra Alxampla llog. 18 duros, 6 habitacions, galeria cuberta, molt ben amoblat, per 2.000 ptes.

Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 5 de la tarda.

Traspasso

colossal Bar i casa de menjar, amb vivendes petit lloguer, tocant Sant Andreu en la carretera per 3.000 ptes., tracte directe. R. C. Masferrer, 18, segon, 2.ª, final tramvia núm. 15.

Compres

Compro finca rústica

Situada en la costa des de Blanes al Cap de Creus, indispensable contingui rica aigua algun potable i Cantera de pedra. Escriure «Los Tirolenses», núm. 389, Pelayo, 1, Barcelona.

Dispeses

Mig pis

amb o sense pensió, a matrimoni o 2 persones, preu modic. Rambla Canaletes, 1, 3.ª.

A senyor

amb referències cedeixo habitació 25 pessetes mes. Plaça Rovira, 2.

Família navarra

desitja senyor sols a menjar. Bany Nou, 1, 1.ª, j.ª.

Llogu

habitació. Rambla Catalunya, 46, 2.ª.

Habitació econòmica

llogu a 2 persones o amics. Sant Honorat, 11, 2.ª, 2.ª, costat Plaça Sant Jaume.

Dues habitacions

jardí, dret cuina, a matrimoni. Torrent Flors, 120, torre.

Torre espiudada

pensió per a persona de posició amb totes les comoditats: terrasses, jardí, salons, molt sol. Es parla anglès i francès. Verdi, 372, tramv. 24 i 25.

Anuncis

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner. - 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

PER A L'ISTIU

Rés més útil i pràctic que uns binocles de campanya. Uns binocles són el més fidel company per a tota classe d'excursions, és l'únic que pot portar-nos on ni la vista ni les cames poden arribar, i quan fem les condicions de perfecció i barata és la quasi indispensable. Això ofereix

La Optica Medical

un binocle «tourista» es col·loca sobre el coll per a posar on bandolera i amb un augment de

5 vegades pel limitat preu de

35 PESSETES

Carles Tutusaus - Fabricant

BOQUERIA, 22 - BARCELONA

Quando se «cargue» en medicamento extrajero siempre esta marca, lo cual será una garantía de la legitimidad del producto

Medicamentos extranjeros acreditados Vda. de

Salvador Alsina

Pasaje del Crédito, 4-BARCELONA

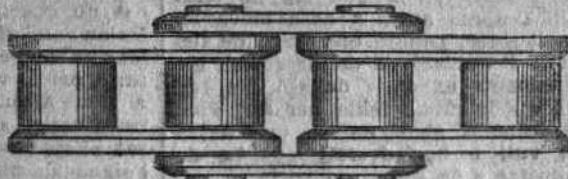
Teléfono n.º 2429

Casa fundada en 1878

dedicada a la venta de toda clase de medicamentos legítimos

Véase el catálogo general de la casa en se de gratis

GADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoniquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre

Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artritis, catarrosos i avariòtics no tenen rival, essent en aquest últim sentit, substitutives de les d'Arhena.

Salut : Força : Vigor : Joventut
HISTOGENIC PUIG JOFRE

L'ideal dels reconstituents. Rehabilitades des de les primeres dosis els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES. Vint anys d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculosis de 1910.

Demani's a totes les farmàcies

CONSELL DE GENT, 340

1 Llàtina, 49

Director: Llicenciat M. MARCEY

COL·LEGI IBERIC

FUNDAT EN 1871.—Primària, Comerç Batillerat (ensenyan. of. col·leg. i lliure Gestió de matrícula.—Externs.—Interns

DARRERES INFORMACIONS

Conferències de Madrid

PARLA EL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Madrid, 15, 5'15 tarda.
A la una menys cinc minuts ha sortit el general Primo de Rivera del regl alcaicer.

El general Milans del Bosch, qui travessava casualment el pati central del Palau, s'ha aturat uns moments amb el general Primo de Rivera, conversant els dos cordialment.

En trobar-se el capità general de Catalunya amb els periodistes els ha fet les següents manifestacions:

—No pot dir res. Tornaré a les vuit de la nit i portaré els primers detalls; la primera proposta de decret, el S. M. els aprova facilitarà després la nota corresponent. La orientació ja la coneixen. Un directori, que no serà ja al que ha actuat fins ara, sinó un altre que integrarà un general de brigada per cada una de les regions i un general de brigada per cada una de les armes. Si el rei ho aprova serà aquest un Govern provisional, una espècie de Govern provisional que actuarà fins que el país ens doni els homes de capacitat moral i facultats que faci falta. I quan els tinguem es constituirà el Govern definitiu cessant d'actuar el directori.

—Serà vostè president d'aquest Govern definitiu que es formi?—ha preguntat un periodista.

—Si tinc la confiança del rei; si he fet quelcom pel país i aquest ho reconeix així i si els ministres ho creuen convenient, llavors el president jo. Del contrari el president el ministre que els designats indiquin.

El directori—ha seguit dient—actuarà deu, vint, trenta dies o els que faci falta, fins que apareguin els homes.

—I els ministres?—ha preguntat un periodista.

—Seguirà el despatx—ha contestat—l'empleat més antic: Millán de Priego, Valenciano, Espinosa, etc.

—I a Guerra i Marina?

—A Guerra cuidarà el despatx el general sots-secretari. El general Alzupur va dos o tres dies a Sant Sebastià amb l'objecte de recollir la seva família. Se l'ha autoritzat.

—I el de Marina?

—Per ara continuarà despatxant el ministre de Marina.

Jo—ha seguit dient—faré jurament al rei davant del ministre de Gràcia i Justícia. I res més, senyors. Ara men'valg a capitania on rebre els companys, ja que els he estat allí. Després aniré a casa meua on em tancaré, pendré una mica de llei i ous i tractaré de donar forma als penaments exposats davant del rei. Em queda molta feina per fer. Tinc de redactar abans de les vuit de la nit vuit o nou decrets que he de sotmetre a la signatura regia.

A la una de la tarda ha arribat el general Primo de Rivera a capitania on l'esperaven els generals del directori provisional.

Dos minuts després ha sortit, i davant els nombrosos periodistes que s'esperaven en l'avançat despatx ha fet les següents manifestacions:

—He rebut del rei la ratificació de l'encarrec d'acceptar el poder i jo valc a portar-li a la signatura un decret en què es dona forma a aquest directori definitiu que ocuparà el Govern provisional perquè els generals que formen l'actual Directori no volen ser ministres.

Volem que després de la nostra actuació en aquesta primera etapa el Govern en el doni en son dia el país, després de fer un examen dels homes sans, honrats i laboriosos que puguin formar el definitiu Gabinet i si tenen confiança en l'actuació nostra.

Mentre tant, nosaltres mantindrem l'ordre públic, continuem com fins aquí el despatx dels assumptes de tramit dels ministeris dels funcionaris més antics.

Si el rei aprova aquesta forma d'actuació, jo portaré al rei els noms dels que formaran el Directori, que no seran cap dels actuals generals.

—Però, no seran civils?—ha preguntat un periodista.

—No—ha contestat—El Directori serà exclusivament militar i el formaran un general de brigada per cada regió i arma.

—Així, doncs, seran nous?

—Així és: seran nous generals.

Lo de «provincies» el solucionarem aviat.

El Directori actuarà en funcions de permanent, establint-se el Govern provisional al ministeri de la Guerra. Allí uns generals rellevaran a altres, i mentre uns descansen els altres treballaran.

Jo portaré els noms dels membres del Directori a la signatura del rei a les vuit del vespre.

PRECAUCIONS AL PALAU

Com en dies anteriors, a la Plaça d'Orient s'havien adoptat grans precaucions.

A l'entrada del Palau Reial hi havia un escamot de la guàrdia civil. Forces de seguretat impedien que els curiosos s'apropessin al Palau Reial.

El director d'Ordre públic, don Carlos Blanco, ha donat ordres als caps de les forces de seguretat que acordonen el Palau Reial, que en cas que arribés alguna manifestació de simpatia al nou Govern, s'abstinguessin d'emprar la força.

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

Des d'ahir es a Madrid el general Martínez Anido.

Féu el viatge des de Sant Sebastià amb el Rei. Ningú, no obstant, s'adonà de la seva presència a l'estació del Nord, perquè no sortí del vagó fins que el monarca, el Govern i les representacions oficials abandonaren l'andana.

A Capitania General, el general Martínez Anido ha estat interrogat pels periodistes.

Havia anat a conferenciar amb el capità general senyor Muñoz Cobos, i el governador militar, duc de Tetuán.

—Per ara—ha exposat el senyor Martínez Anido—No els puc dir res.

—Maleshores ens ho dirà demà, des d'un edifici de la Porta del Sol?

—No sé, no sé—ha replicat el general, al mateix temps que dibuixava una significativa somriure.

En aquest punt de la conversa, ha arribat a Capitania el general Arlegui. Aquest i el general Martínez Anido s'han abraçat, passant després a una dependència on han sostingut una llarga conferència.

EN SANCHEZ GUERRA

Procedent de Sant Sebastià, ha arribat a Madrid el senyor Sánchez Guerra.

Igualment que el comte de Romanones, s'ha mostrat molt reservat.

EL SALVAMENT DEL «ESPAÑA»

A un quart de dotze ha arribat al Palau un ajudant del ministre de Marina dimissionari, portador d'una carta per al rei, en la qual comunica a don Alfons que continuen els treballs per al salvament del cuirassat «España» i que s'havia abaixat l'aigua sis metres per la part de popa i cinc per la de proa.

S'afegia a la carta que si el temps continuava com fins ara, a la tarda podria ésser volada la roca per a posar el vaixell a ran d'aigua.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

Sant Sebastià.—El comte de Romanones, en passar per aquesta població dirigint-se a Madrid, manifestà que en saber que el rei estava a Madrid creia que era el seu deure trobar-se en aquests moments on es troba el sobirà.

Creu que aquestes Corts poden donar-se per acabades, i afegia que s'havia completat la seva profecia, de que neixerien mal i vivien amb vilipèndi i moririen tràgicament.

Segu dient que el Govern que es formi seria exclusivament militar, a son parer, i que d'ell no formaria par, per tant, cap polític.

EL GENERAL PRIMO DE RIVERA A SARAGOSSA

Saragossa.—En l'express arribà, de pas cap a Madrid, el general Primo de Rivera, acompanyat del general Sanjurjo, que havia sortit a son encontre, a Casp.

A l'estació l'esperaven el general Palanca, alguns generals i tots els caps i oficials de la guarnició.

En entrar el tren començaren a aplaudir totes les persones que es robaben als andans.

El general Primo de Rivera baixà del rei i abraçà al general Palanca, donant-li les gràcies pel seu comportament i el de la guarnició de Saragossa.

ament i el de la guarnició de Saragossa.

Li manifestà que s'havia portat com si el general que manés hagués estat Palanca.

Afegí que l'acte realitzat havia estat imposat per les circumstàncies.

Novament abraçà al general Palanca acomiadant-se de tots efusivament.

El tren marxà als crits de visca l'Exèrcit, visca Espanya i visca el general Primo de Rivera.

PERIODISTES FRANCÉSOS. — EL PARTIT SOCIAL POPULAR

Sant Sebastià.—Han arribat alguns periodistes francesos enviats pels periòdics de París, creient que els successos eren grans, per a informar des de la frontera.

Els periodistes han visitat a don Víctor Pradera, el qual ha dit que el partit social popular veu en el moviment amb simpatia, però no pot parlar de la posició que adoptarà el partit, perquè caldrà que es determini en una pròxima reunió.

Creia que la situació d'Espanya exigia un canvi de procediments i de conducta per a la defensa de la vida nacional.

Aquest moviment—ha acabat dient—està inspirat en sentiments patriòtics, i si en l'esdevenidor es desenrotlla pels mateixos viarany, pot portar la salvació d'Espanya.

EL DESPATX DELS MINISTERIS

Madrid, 15, 6'15 tarda.

El general Primo de Rivera ha reunit aquesta tarda els funcionaris més antics dels diferents ministeris, que són els següents: Estat, senyor Espinosa; Gràcia i Justícia, senyor Alonso Martínez; Finances, senyor Illana; Foment, senyor Valenciano; Instrucció pública, senyor Pérez Nieva; Treball, senyor García Martín, encarregant-los del despatx corrent dels assumptes dels ministeris.

Els ha dit que aviat dictaria normes per al despatx.

L'OBERTURA DELS TRIBUNALS

Aquest matí, al saló de sessions del Senat, s'ha celebrat l'acte d'obertura dels tribunals, presidint en nom del ministre de Gràcia i Justícia, el president del Suprem, don Bonaventura Muñoz, que ha donat lectura al discurs del ministre sortint de Gràcia i Justícia.

BARCELONA

Futbol

El partit jugat aquesta tarda entre els equips «Cracòvia» i «Barcelona», ha acabat amb l'empat a un gol.

La mort d'En Buxareu

Els funerals

Aquest matí han tingut lloc, a l'església dels Sants Just i Pastor, els funerals en sufragi de l'ànima del que fou el nostre company tan estimat. En Pere Buxareu. (A. C. S.)

Han acudit al temple la família, nombrosos amics i els companys de LA VEU DE CATALUNYA, tots els quals han volgut tributar una oració a la seva recordança.

A tots els que han assistit al pladós acte els retem el testimoni de la nostra gratitud.

Les gestes dels albins a Badalona

Declara En Pau Giró

Al jutjat continuen les diligències amb motiu dels fets ocorreguts el passat 26 d'agost a Badalona, provocats pels atropells a què es lliuraren els amics del candidat albi En Francesc Torras Vilà.

Ha pogut prestar declaració, ja millorat, En Pau Giró, ferit amb motiu dels esmentats successos.

Sembla que ha manifestat que ell no va fer cap dispar, acusant als guardies municipals com autors dels disparos.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

De l'aiguat de Vilanova i Geitru

Ens escriu el nostre corresponent a Vilanova:

De la primera impressió que ahir en donàrem, hom ja es pot fer càrrec de la magnitud del desastre esdevingut en aquesta població, per efecte de l'aiguat, que durant prop de dues hores s'hi abocà.

Serien prop de les vuit de la nit del dijous, quan un xafec d'aigua envai tota la població, i ben prompte foren insuficients tots els desguassos oberts endinçats indrets de la vila, emprò, com que tots van a fer cap al «Torrent de la Pastera», que és com una clavaguera general, que va dedal a baix de la població, i de temps que ja es deia que esdevia obstruïda i plena de runa i broses, no poguent engolir tanta quantitat d'aigua, tot d'un cop, s'esbotzà el torrent, de primer en un tram d'uns 50 metres, tres comprès, afortunadament, entre els carrers de Santa Eulàlia i de la Salut, que no hi ha cases que hi tinguin entrada, després s'esbotzà en altres indrets, i l'aigua, desbocada, anava entrant a les cases de les travessies immediates al torrent.

Per tot arreu se sentien veus demanant socors; mes, entretant, l'aigua, en quantitat espavoridora, anava avall i envai la plaça de l'estació, anegava tots els indrets de la Biblioteca Museu Balaguer, i, finalment, saltant dintre l'estació del carril, anegava els molls i vies per a fer cap dintre la fàbrica del gas, que és a l'alçada d'un pis més fonda que el nivell del carrer, i precipitant-se dintre dels forns—que encara estan baixos—no anegava tot i trèbucant lescales i omplint canonades, deixava tota la vila a les fosques, car la llum elèctrica també estava apagada.

—eh—mhombadav Deoxo, aní

Moments esferidors aquells; tota la població a les fosques, el perill en totes les cases frontereres al torrent i algunes de la platja, on desembocava, i les que manquen atarrar per a la prolongació definitiva de la Rambla de Pirall, se sentien xiulets d'alarma arreu, demanant auxili.

En les cases baixes, conegudes pels «Set Pecats Mortals», la gent, astorada, fugia com podia per errats i finestres, com podia, donant crits i planyis; les besties, udolant perquè s'ofegaven i no podien sortir; alguns parets s'estonaven. Un pobre establir, el dissortat Agustí Montaner, ja vell, de l'Agència Baró, torçant-se un moment per a desfermar el gos, l'onada l'hi barra el pas i l'ofega. Avui l'han enterrat. (A. C. S.)

En mig d'aquesta confusió, anava cap a l'estació la tertana de la Força del Carril, portant un viatjant per al tren començ de València, ignorant el perill i a les fosques, com havien dit, passaren pel torrent, i es van estimar. El viatjant no s'ha trobat; el carreter, nedant, amb esperit ferm, sortí a la mar. La tertana i la cavalleria avui s'han trobat emportats prop de la platja.

Mentre això s'anava dient i auxiliant les cases que es negaven, començaren demanar auxili de l'estació del carril. Una topada de trens! Un tren de mercaderies s'ha tirat aldamunt del correu de València.

Sembla que trobant-se els molls anegats, no li donaren entrada al dit tren, i trencant-se els pals de telèfons i telègrafs, incomunicats completament i a les fosques, sortí de Sitges el repetit mercaderies, i es precipità demunt del correu esmentat, bo i a l'estació mateixa, sota el pont de Sant Cristòfol.

Es demanaven metges i atxes de vent i auxili, fos com fos. Continuada plovent d'ad més fort i no es podia anar pel món.L'ansia es duplicava, car es l'ementat començaven a acostumar a venir els vilanovins reraçagats que no han pogut acabar la tasca a Barcelona, per a venir amb els especials ollegers, i els emplaçats de l'estació només deien que hi havia moltes víctimes. Hom acudí amb gran nombre d'atxes de vent, i després de grans treballs es comprovà la mort de l'oficial de Correus del cotxe ambulància, greuement ferit un guarda civil i altres molts contusos. Pot considerar-se les

dificultats d'auxiliar en aital lloc i circumstàncies.

Tota la nit ha estat una tragèdia continuada. Els crits es repetien, pe tots els indrets, i els xiulets, amb insistència, denotaven que no s'havia acabat el perill.

El despertar d'avui ha estat horrorós. Tota la vila s'ha precipitat als llocs més perjudicats que, després de les cases voreres al repetit torrent, ha estat l'estació i material del tren, però de manera inmanerable la fàbrica del gas. S'ha agomolat tota la quantitat d'aigua que no podia engolir el torrent dintre l'esmentada fàbrica, donant temps just per a fugir els obrers que feien el torn de nit, reventant totes les portes i emplenant-se enmenys de deu minuts tota la fàbrica, pous i fossos, apagant les forns i convertint-los en un munt informe de desferres de tot mena de dintre mateix de la fàbrica i de ço que portava el corrent.

Bastar adir—i els que onèixen els indrets, se'n faran creus—que la aula-escriptori de la Cooperativa Agrícola, situada a la plaça del Port, s'ha trobat dintre unacarbonera. Diferents objectes del baster de l'esmentada plaça dintre també de les dependències de la fàbrica.

Es impossible calcular els danys materials, que dietho d'una manera benper ait, no es pagaria amb un milió de pessetes.

un milió i mig de pessetes, per no dir dos milions.

La repetida fàbrica degas, es pot dir que ha quedat inextingible i per a posar-la en condicions de poder donar una mica de llum, ja serà prou que pugui ésser per a dintre un parell de mesos, i del tot, tal vegada fins a primera d'any.

Tots els industrials i comerciants que tenenmagatzems prop del torrent, ho han perdut tot.

Quatre vaques, autals, que estava escampat per la plaça de l'estació, els pous d'oli i altres mercaderies de preu. A la Cooperativa i al baster Navarro, tots se'ls ho ha emportat. En fi, que de gallines, porcs i per a no enumerar que tampoc ho podem donar ni aproximar, una barbaritat demils pessetes de mercaderies, la reconstrucció de la fàbrica del gas i la total coberta del torrent.

Ara ens diuen que manca una dona i una criatura, que suposen a la primera que haurà caigut en algun delsforats del torrent estonadat, i a l'ecriatura, que les aigües se l'hauran enduta.

Es qüestió de molts dies el total aranjament del que s'ha fet i mlt i el dol serà irreparable per avilanova, en una nit tan tràgica, que únicament els vells recorden una cosa semblant, semblant només, que ja denins ho sentim a dir posant-hoper damunt de tots comparat, «mai com l'aiguat de Santa Tecla» farà uns cinquanta anys—dones, diu que el d'ara no té punt de comparació en desgràcies ni en proporcions, ni magnitud. Es clar que cal deplorar aquestes víctimes (O. A. C. S.), però ambè havem de reconèixer que d'esdevenir una hora més tard, només, faria basarda la mortaldat que hauria ocasionat, perquè ja tot hom s'hauria enlitàt, i també, si els estonaments haguessin estat davant de les cases que tenen l'entrada pel torrent. Justament i providencial han estat en trossos inhabitals.

Les autoritats han dictat i presles mesures pertinents per a evitar més desgràcies, prevenint els llocs de perill, que són molts, car, per efecte de les aigües entengudrs en llocs soterranis, amonaven els fonaments, com també endemanar els vetns que reguin lleu a fora i altres dibuolacions d'ordre.

Ara, ja torneem a estar aranjades els comunicacions amb Barcelona, després d'algunes hores que estiguem rem del tot incomunicats.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre uns articles o notes suplicades, qual no ens és possible ferne la necessitat absoluta (sense la el menor cas) d'avaluar depidament els originals amb un segell o una firma a n t a s